

Gjøvik, 4. mars 2020.

J.nr./referanse: 05-20/GK/ks

TIL KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Hans Olav Lahlum (SV), leder
Jorun A. Lilleeng (Ap), nestleder
Ottar Uglum (Rødt)
Arne B. Krokeide (H)
Vigdis Amlien Kristiansen (Sp)

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Det innkalles herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Torsdag 12. mars 2020

Tid: Kl. 0900 – ca 1500

Sted: Møterom «Gjøvik», rådhuset

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Forfall bes meddelt snarest til undertegnede på tlf/SMS til 995 77 903 eller e-post
kjetil@kontrollutvalget.no.

Deltakelse fra andre i møtet:

- Rådmannen/administrasjonen deltar fra kl. 0930 i f.m. sakene 21-22.
- Innlandet Revisjon IKS deltar fra kl. 1230 i f.m. sak 25.

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
Utvalgssekretær

Kopi sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I GJØVIK RÅDHUS

Torsdag 12. mars 2020 kl. 0900

SAK NR. 20/2020	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 13.02.2020
SAK NR. 21/2019	KOMMUNENS HÅNDTERING AV IDRETTSLAG – OPPFØLGING AV PÅSTANDER/ANKLAGER
SAK NR. 22/2019	SEKTOR FOR SAMFUNNSUTVIKLING: PRESENTASJON AV SEKTOREN, STYRING OG KONTROLL, RISIKOVURDERINGER (OVERORNDET NIVÅ)
SAK NR. 23/2019	BESTILLING FRA FORMANNSKAPET OM Å VURDERE BEHOV FOR KONTROLL MED SYSTEMER OG RUTINER FOR KOMMUNENS BUDSJETTARBEID
SAK NR. 24/2019	KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT 2019
SAK NR. 25/2019	FORANALYSE FORVALTNINGSREVISJON: PSYKISK HELSE
SAK NR. 26/2020	PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2020-2023: RISIKOVURDERINGER, VURDERING AV FORUNDERSØKELSER OG FOREØPIGE PRIORITERINGER

Gjøvik, 4. mars 2020.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Ordfører og rådmann
- Vararepresentantene til kontrollutvalget

SAK NR. 20/2020

Gjøvik kommune

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 13.02.2020

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	12.03.2019	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 13.02.2020

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 13.02.2020 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteprotokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges herved frem til formell godkjenning.

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 13. februar 2020 holdt kontrollutvalget møte i Gjøvik rådhus fra kl. 0900 - 1445.

Som medlemmer møtte:

Hans Olav Lahlum, leder (SV)
Jorun A. Lilleeng, nestleder (Ap)
Ottar Uglum (Rødt)
Arne B. Krokeide (H)
Vigdis Amlien Kristiansen (Sp)

Følgende medlem hadde meldt forfall:

Ingen

Ellers møtte:

Fra administrasjonen: Rådmann Magnus Mathisen, HR-sjef Elin Limoseth og HR-rådgiver Lene Melbye (alle møtte under sakene 13/20 – 15/20).

Innlandet Revisjon IKS: Oppdragsansvarlig revisor Ingebjørg Dybdal (sak 11/20).

Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Kommunestyret v/ordfører, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, rådmannen, Innlandet Revisjon IKS, Oppland Arbeiderblad og Gjøviks Blad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900 med Hans Olav Lahlum som møteleder.
Innkalling og saksliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 10/2020

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 09.01.2020

Vedtak, enstemmig:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 09.01.2020 godkjennes.

SAK NR. 11/2020

**REGNSKAPSREVISJON: PRESENTASJON AV
FAGOMRÅDET, REVISJONSSTRATEGI OG STATUS FOR
REVISJON AV 2019-REGNSKAPET**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS ved oppdragsansvarlig revisor Ingebjørg Dybdal orienterte og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:

1. Revisors presentasjon av hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi og status for revisjon av kommuneregnskapet for 2019 tas til orientering.

2. Oppdragsansvarlig revisors vurdering av egen uavhengighet tas til orientering.

SAK NR. 12/2020**KONTROLLUTVALGSKONFERANSEN 2020**Fra behandlingen:

Utvalgssekretær Kjetil Solbrækken presenterte hovedtemaene på konferansen:

- Politikerhets
- Rent drikkevann – hva gikk galt?
- Bærekraft i et revisjonsperspektiv
- Personvern i kommunene
- Bompengeselskapene

Vedtak, enstemmig:

Presentasjon av hovedpunktene på Kontrollutvalgskonferansen 2020 tas til orientering.

SAK NR. 13/2020**ADMINISTRATIV ORGANISERING I GJØVIK KOMMUNE**Fra behandlingen:

Rådmannen Magnus Mathisen presenterte kommunes administrative organisering og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:

Rådmannens presentasjon av administrativ organisering i Gjøvik kommune tas til orientering.

SAK NR. 14/2020**OVERORDNET INTERNKONTROLL OG RISIKOVURDERINGER**Fra behandlingen:

Rådmann Magnus Mathisen og HR-rådgiver Lene Melbye presenterte kommunens overordnede system for internkontroll og svarte på spørsmål. Hovedtema for presentasjonen:

- Internkontrollbestemmelsene i ny kommunelov § 25-1
- Internkontroll i Gjøvik kommune:
 - Overordnede styringsdokumenter
 - Mnd./tertial/årsrapportering, drifts- og ledersamtaler
 - Kvalitetssystemet EQS (prosedyrer/rutiner og avvikshåndtering)
 - Internrevisjoner
 - Internkontrollkultur og etterlevelse i organisasjonen er en forutsetning – i tillegg til kontroller
 - Revidering av overordnet styringssystem
- EQS (kommunens elektroniske kvalitetssystem)
 - Prosedyrer/rutiner
 - Risikovurderinger
 - Avvikshåndtering
- Risikovurderinger på overordnet nivå

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	1. Rådmannens presentasjon av kommunens overordnede system for internkontroll tas til orientering. 2. Rådmannens risikovurderinger på overordnet nivå tas til orientering.
---------------------------	---

SAK NR. 15/2020

GJENNOMFØRTE OG PLANLAGTE INTERNREVISJONER I GJØVIK KOMMUNE 2018-2020

Fra behandlingen:

HR-rådgiver/revisjonsleder Lene Melbye presenterte:

- Revisjonsrapporter 2018:
 - Bjørnsveen u.skole: Vold og trusler
 - Gjøvik skole: Informasjonssikkerhet
 - Lønningskontoret: Informasjonssikkerhet
- Revisjonsrapporter 2019:
 - Investeringsprosjekter
 - Renholdsavdelingen og hjemmetjenesten: Sykefraværsoppfølging
 - Gjøvik barnehage: Informasjonssikkerhet
 - Gjøvik Læringssenter
- Planlagte revisjoner 2020:
 - Politiattest (sektorer hvor det er krav om politiattest)
 - Ansettelsesprosessen (fokus på referanseinnhenting)
 - Barnevernet (vold og trusler)

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Rådmannens presentasjon av gjennomførte og planlagte internrevisjoner 2018-2020 tas til orientering.
---------------------------	--

SAK NR. 16/2020

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2020-2023: FORELØPIGE RISIKOVURDERINGER OG PRORITERINGER

Fra behandlingen:

Aktuelle tema/områder ble drøftet.

Utvalgssekretær orienterte om vedtak i kontrollutvalget i Nordre Land kommune den 10.02.2020 om å igangsette en foranalyse rettet mot det interkommunale samarbeidet Gjøvik og Land barneverntjeneste.

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	1. Som ledd i kontrollutvalgets arbeid med ny plan for forvaltningsrevisjon inviteres kommunalsjefene til en presentasjon av sin sektor, herunder organisering, tjenesteområder, styring og kontroll og overordnede risikovurderinger innenfor sektoren. Saken følges opp i løpet av første halvår 2020. 2. Kontrollutvalget støtter igangsetting av felles foranalyse av Gjøvik og Land barnevernstjeneste, jf. vedtak i kontrollutvalget i Nordre Land kommune den 10.02.2020.
---------------------------	---

Formålet med foranalysen er å kunne vurdere aktuelle innfallsvinkler for et eventuelt felles forvaltningsrevisjonsprosjekt.

SAK NR. 17/2020

ÅRSRAPPORT OG AVREGNING 2019 FRA INNLANDET REVISJON IKS

Vedtak, enstemmig: Årsrapport 2019 og avregning av total ressursbruk for revisjon for 2019 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAK NR. 18/2020

REFERATSAKER

Følgende saker ble referert:

1. Vedtak i kommunestyret 28.11.2019 – sak 138/2019:
Revisjonsrapport – Selskapskontroll Horisont Miljøpark IKS
2. Diverse avisartikler
3. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

Vedtak, enstemmig: Referatsakene tas til orientering.

SAK NR. 19/2020

EVENTUELT

Fra behandlingen:

Saken ble enstemmig satt på sakslisten. Følgende saker ble tatt opp til drøfting:

1. Kommunen og idrettslag: Påstander om forskjellsbehandling, «kameraderi» og kommunens håndtering av offentlighetsloven. Bakgrunnen for saken var oppslag i Oppland Arbeiderblad 11.02.2020 og uttalelser fra styreleder i Vardal IF.
2. Endring av kontrollutvalgets møteplan for 2020.

Vedtak, enstemmig:

1. Rådmannen inviteres til neste møte for å kommentere påstander om forskjellsbehandling og «kameraderi» i forbindelse med håndtering av idrettslag i kommunen.
2. Kontrollutvalgets møteplan for 2020 endres slik:
 - Møte den 27.05.2020 flyttes til den 26.05.2020.

Gjøvik, 13. februar 2020.

Hans Olav Lahlum
leder

**RETT UTSKRIFT:
Gjøvik, 13. februar 2020.**

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

NESTE MØTE

Dato:

TORS DAG 12. MARS 2020

Tidspunkt:

KL. 0900

Aktuelle saker:

- *Kontrollutvalgets årsrapport for 2019*
- *Kommunen og idrettslag – oppfølging av påstander (om forskjellsbehandling og «kameraderi») - KU-sak 19/20*
- *Orientering fra utvalgt sektor: Presentasjon av sektoren, styring og kontroll, risikovurderinger ((KU-sak 16/20)*
- *Oppfølging av vedtak i formannskapet 29.01.2020 – bestilling til kontrollutvalget*
- *Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023: Foreløpige risikovurderinger og prioriteringer*

Møte 16/4:

- *Årsregnskapet 2019 for Gjøvik kommune – kontrollutvalgets uttalelse*
- *Revisorattestasjon: Registrering av antall personer med psykisk utviklingshemming*

Møte 26/5:

- *Eierskapskontroll (KU-sak 03/20):*
 - *Kommunens prinsipper for eierstyring / eierskapspolitikk*
 - *Risikovurderinger*
- *Forvaltningsrevisjon i selskaper (KU-sak 03/20):*
 - *Oversikt over selskaper*
 - *Risikovurderinger*
- *Forvaltningsrevisjon av interkommunale samarbeid (KU-sak 03/20):*
 - *Oversikt over interkommunale samarbeid*
 - *Risikovurderinger*
- *Bruk av skriftlige informasjonskilder (interne og eksterne) i arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023 (KU-sak 03/20)*
- *Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-2023: Risikovurderinger og foreløpige prioriteringer*
- *Møteplan for 2. halvår 2020*

Løpende saker/bestillinger:

- *Kostratall (Framsikt Analyse evt. Kommunebarometeret).*
- *Informasjon om:*
 - *Internrevisjoner forrige år (KU-sak 18/17)*
 - *Eksterne tilsynsrapporter (KU-sak 13/18)*
- *Oppfølging av politiske vedtak (KU-sak 50/17)*
- *Oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjonsprosjekter (KU-sak 22/19)*

Bestillinger til Innlandet Revisjon IKS:

- *Regnskapsrevisjon: Løpende info. om betydningen av digitalisering og automatisering i kommunen i forhold til revisjonsarbeidet (KU-sak 10/19)*
- *Foranalyse: Psykisk helse (KU-sak 08/20)*
- *Foranalyse: Avviksrapportering (KU-sak 08/20)*

Møteplan 1. halvår 2020 - kontrollutvalget:

- Torsdag 09.01.2020 kl. 0900
- Torsdag 13.02.2020 kl. 0900
- Torsdag 12.03.2020 kl. 0900
- Torsdag 16.04.2020 kl. 0900
- Tirsdag 26.05.2020 kl. 0900

Gjøvik kommune

KOMMUNENS HÅNDTERING AV IDRETTSLAG – OPPFØLGING AV PÅSTANDER/ANKLAGER

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	12.03.2020	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Anklager Gjøvik kommune for kameraderi (artikkel OA 11.02.2020)

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av vedtak i kontrollutvalgets møte den 11.02.2020 der påstander fra styreleder i Vardal IF (gjengitt i Oppland Arbeiderblad den 11.02.2020) ble drøftet. Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i saken:

Rådmannen inviteres til neste møte for å kommentere påstander om forskjellsbehandling og «kameraderi» i forbindelse med håndtering av idrettslag i kommunen.

I tråd med vedtaket er rådmannen invitert til saken.

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Selge bolig?

Kontakt distriktets største
eiendomsmegler i dag
på 61 18 13 00.

PARTNERS
Eiendomsmegling
i samarbeid med GOBB

partnerseiendomsmegling.no

Oppland

ARBEIDERBLAD

VEDLEGG

TIRSDAG
11. februar 2020
Uke 7 - Nr. 35
97. årgang
Løssalg kr. 40
oa.no

FOTO: FRODE KLEVRUD

Ordføreren innkaller Vardal IF til oppvaskmøte

Anklager Gjøvik kommune for kameraderi

FÅR STØTTE:

Styreleder i Vardal IF,
Marit Stensby, får støtte etter
at hun reiste kritikk vedrørende
stadionavtalen mellom
Gjøvik kommune og
FK Gjøvik-Lyn.

SIDE 24-25

Velkommen til
Vardal Idrettspark

oa-dagen

Oppland Arbeiderblad inviterer
til familiedag i Fjellhallen
søndag 16. februar
kl. 11.00-14.30

Fri
inngang
for alle!

BJØRNIS-BAMSEN

Oppland
ARBEIDERBLAD

MARIE GRAM

E-SPORT STJERNENE
FRA RAUFØSS

Fem lokale vinnere i Østlandsmesterskapet i skiskyting - tre

Ragna Fodstad

FOTO: PETER LERCHE RAADAL

Andrea Alfstadsæther

FOTO: PETER LERCHE RAADAL

Håvard Tosterud

FOTO: PETER LERCHE RAADAL

Vilde Marie Thon Christensen

FOTO: PRIVAT

LAMPELAND: ØTS-trioen Ragna Fodstad, Andrea Alfstadsæther og Håvard Tosterud vant søndagens normaldistanse i Østlandsmesterskapet i skiskyting. Skrautvål-jenta Vilde Marie Thon Christensen ble like godt dobbeltmester.

FRØDE KLEVRUD
frode.klevrud@oa.no

■ Vardal IF har fått støtte fra flere hold etter utspillet om stadionsaken

- Vi slipper ikke ta

GJØVIK: Styreleder Marit Stensby opprettholder påstanden om forskjellsbehandling av idrettslag i Gjøvik kommune. – Dette er svært alvorlige anklager, sier ordfører Torvild Sveen, som har invitert til et møte tirsdag.

FRØDE KLEVRUD
frode.klevrud@oa.no

Styreleder Marit Stensby er positivt overrasket over reaksjonene etter at Vardal IF i forrige uke gikk ut og kritiserte stadionavtalen mellom Gjøvik kommune og FK Gjøvik-Lyn.

– Ja, vi har også fått støtte fra uventet hold, og alle direkte henvendelser har vært positive. Mange mener det er betimelig å stille spørsmål rundt avtalen, sier Vardal IFs styreleder.

Hun understreker at det er et samlet styre som står bak det åpne brevet – og innholdet i det – som ble sendt ut i forrige uke.

– Dette er ikke et soloutspill fra meg, sier Marit Stensby.

Hun er skuffet over ordførers svar på kritikken og fortsetter å etterlyse rettferdighetsprinsippet.

– Vi har dokumentasjon på det vi har kritisert, ellers ville vi selvsagt ikke satt i gang dette. En annen ting er at dette trolig bare er toppen av isfjellet. Her har det vært og er en uheldig sammenblanding av roller.

Under enhver kritikk

Stensby presiserer at Vardal IF ikke er ute etter FK Gjøvik-Lyn, men derimot kommunens forskjellsbehandling og det hun omtaler som «kameraderi».

– At FK Gjøvik-Lyn dras med, er fordi det er personer som er ansatt i Gjøvik kommune som bruker sin stilling inn mot klubben de er medlemmer i. Det synes vi er under enhver kritikk.

Vardals styreleder synes også det er «suspekt» at dokumenter som tidligere har vært åpne for publikum, nå plutselig er un-

dratt offentlig. Ifølge Stensby handler dokumentene det gjelder om FK Gjøvik-Lyns gjeldssanering.

– Det kan virke som om noen begynner å bli litt nervøse, fortsetter hun.

Himmel og jord

Stensby trekker fram følgende for å beskrive forskjellsbehandlingen som foregår.

– Når FK Gjøvik-Lyn har økonomiske problemer, settes himmel og jord i bevegelse for å få det ordnet opp i. Vi i Vardal søkte om et ekstraordinært tilskudd til vinterdriften på grunn av høye utgifter i fjor. Da fikk vi beskjed om at vi kunne stenge banen. Vi ga oss ikke og fikk til slutt et ekstra tilskudd på 32.000 kroner. Det var vi glade for, men det føles som knapper og glansbilder i forhold til støtten FK Gjøvik-Lyn får.

Vardal IF gikk 110.000 kroner i minus på vinterdriften i fjor og måtte dekke det resterende på annen måte.

– Vi er en liten klubb, og det kreves mye av få. Det klager vi ikke på, men det er en grense også for hvor mye ildsjeler kan klare.

Stensby påpeker at urettferdigheten ikke bare rammer Vardal IF.

– Det gjelder flere små idrettslag som strever med å få endene til å møtes. Dessuten er det mange om beinet når det gjelder sponsorer, og ofte konkurrerer vi om de samme sponso-

Mister sponsorer

Hun tror at to-tre av Vardals sponsorer nå vil trekke seg på grunn av utspillet mot kommunen og FK Gjøvik-Lyn.

– Ja, trolig gjør de det. Det er jeg selvsagt veldig lei meg for, men jeg håper jo at det vil betale seg på lang sikt.

Til gjengjeld har hun og styret fått mange støtteklæringer om at noen endelig tør å ta tak i dette, og Stensby lover at Vardal ikke vil slippe tak i «kameraderiet».

– Jeg så at en mente jeg burde trekke meg som styreleder, men det tenker jeg absolutt ikke å gjøre.

FAKSIMILE: Oppland Arbeiderblad fredag 7. februar.

FK Gjøvik-Lyn har invitert Vardal IF til et møte. Det ser ikke Stensby helt hensikten med nå.

– Vi stiller opp dersom kommunen inviterer Vardal IF og FK Gjøvik-Lyn til et møte, men da ønsker vi å ha med en objektiv part, som for eksempel idrettsrådet i kommunen, sier Marit Stensby.

Svært alvorlig

Ordfører Torvild Sveen har sendt følgende svar på påstandene på e-post:

«Det er svært alvorlig at en leder av et idrettslag anklager folk i kommunen og andre idrettslag for kameraderi. Kommunen inviterer Vardal idrettsforening, FK Gjøvik-Lyn og Gjøvik idrettsråd til et møte tirsdag, der Vardal IF kan få legge fram dokumentasjon på sine påstander.

I de sakene som er lagt fram for politisk behandling har rådmannen og saksbehandler vært habile, det vil si at de ikke har noen tilknytning til FK Gjøvik-Lyn, og det er etter mitt kjennskap til saken ingen politikere som har vært inhabile i behandlingen av disse sakene.

Idrettsrådet har også hatt saken på sitt bord før behandling og gitt sin støtte.

Vardal IF påstår at dokumenter i saken er blitt unntatt offentlig. Ifølge administrasjonen har ikke de mottatt noen henvendelse fra Vardal IF om å få se dokumenter i tilknytning til saken, men status på dokumentene i saken er ikke blitt endret.»

STYRELEDER: Marit Stensby i Vardal IF vil ikke slippe taket i det hun beskriver

av dem ØTS-løpere

Mesterskapet ble arrangert på Stevningsmogen i Lampeland i Buskerud, søndagens renn i et ganske så forferdelig vær med vind og regn. Skyteforholdene var dermed ganske så utfordrende.

I jenter 13 år vant Andreas Alfstadsæther foran Nordre Lands Anne Birgit Dokken på søndagens sprint. Lørdag ble det tredjeplass til Anne Birgit.

En ny andreplass til Nordre Land ble det i jenter 14 år ved Sara Agnethe Granvang Tronrud i søndagens renn. Hun vant derimot på lørdagens sprint.

ØTS-seier ble det også i jenter 16 år. Allsidige Ragna Fodstad lot seg ikke knekke av de tøffe værforholdene. Hun fikk dermed en fin revansje fra sprinten, hvor Ragna bommet på fem skudd.

Lene Jørnli fra Nordre Land fulgte opp med en sterk tredjeplass, etter å ha blitt nummer seks lørdag. Da ble klubbvenninnen Mathilde Nordeng nummer ni.

Helgas mest suksessrike løper ble Vilde Marie Thon Christensen. Skrautvål-jenta vant like godt begge dager i klasse 15 år.

I jenter 12 år tok Eline Gig-

stad-Bergene fra Skrautvål tredjeplass lørdag og fjerde søndag.

Blant gutta var det Håvard Tosterud som maket å bestige det øverste trinnet på pallen i søndagens renn. ØTS-gutten imponerte i 16-årsklassen etter å ha blitt nummer seks på sprinten.

Martin Jørstad Ringli fra Øystre Slidre hadde også ei god

helg. Lørdag vant han 15-årsklassen foran Tobias Gigstad-Bergene fra Skrautvål. Dagen etter ble de to valdrisene henholdsvis nummer to og fire.

For øvrig ble Peder Øversveen Engen fra ØTS beste lokale i 13-årsklassen med niende- og sjetteplass, mens klubbkameraten Halvor Fladsrud Rustbaken med nummer elleve og fem i klasse 12 år.

ket i dette

som forskjellsbehandling og kameraderi i Gjøvik-idretten og Gjøvik kommune.

FOTO: FRODE KLEVRUD

SKAL ERSTATTES: «Bobla» har fungert som fotballhall i to tiår.

Inngår gjensidig avtale om ny fotballhall og nytt skytteranlegg

RAUF OSS: Raufoss Fotball vil bygge en ny fotballhall etter den gamle overtrykkshallen (Bobla) som ble tatt ned i fjor.

PER HOVLAND
per.hovland@oa.no

Prislappen er omlag femti millioner kroner. Politikerne har signalisert at de vil støtte med et engangsbetrag og årlige tilskudd. Saken behandles i kommunestyret i mars.

7. februar diskuterte de imidlertid en sak som griper inn i dette. Østre og Vestre Toten vil inngå en gjensidig samarbeidsavtale for såkalte kostnadsdeltende anlegg. I Østre Toten har de nemlig planer om å bygge nytt skytteranlegg i Lensbygd.

Mer i potten

En slik avtale vil gi anleggene status som interkommunale, hvilket utløser ytterligere spillemidler. For fotballhallen vil det gi tre millioner mer i potten. En del av avtalene er at det ikke skal bygges tilsvarende anlegg i den andre kommunen.

Politikerne var positive til at det økonomiske fundamentet for ny storhall bedres, men

kritiserte at det var uklart hvilke forpliktelser man pådro seg for et idrettsanlegg i en annen kommune.

Paula Elvesveen (MDG) påpekte at departementet krever at kommunene tar ansvar for fem prosent av investeringen og fem prosent av driftskostnadene ved hvert av anleggene.

Underliggende kontrakt

Kommunedirektør Bjørn Fauchald har imidlertid en plan: En underliggende kontrakt der Vestre Toten bærer Østre Toten sitt ansvar for fotballhallen, og omvendt for skytteranlegget.

Ved å gjøre det på denne måten er Vestre Toten ikke «bundet til mast», dersom det blir økonomiske problemer for skytteranlegget.

Svein Erik Sørensen (Frp) uttrykte skepsis til prosessen.

- Dette framstår fortsatt som uklart.

Fauchald vedgikk at denne underliggende avtalen ideelt sett burde fulgt saken til kommunestyret, men at saken vil komme tilbake til formannskapet for godkjenning. Han sier samme løsning ble valgt da det ble bygget skiskytteranlegg i Karidalen.

BYTTEAVTALE: Østre Toten skal støtte bygging av fotballhall, mens Vestre Toten blir partner for et skytteranlegg i Lensbygd.

ILLUSTRASJON: SBG BYGGPROSJEKT AS

Gjøvik kommune

SEKTOR FOR SAMFUNNSUTVIKLING: PRESENTASJON AV SEKTOREN, STYRING OG KONTROLL, RISIKOVURDERINGER (OVERORDNET NIVÅ)

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	12.03.2020	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Administrativ organisering – sektor for Samfunnsutvikling

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har igangsatt et arbeid med å lage en ny plan forforvaltningsrevisjon (for perioden 2020-2023). Dette er en del av utvalgets lovpålagte oppgave det første året etter valgåret. Det er lagt opp til å ha en prosess gjennom første halvår 2020 med tanke på å legge frem en plan for kommunestyret med prioriterte områder høsten 2020. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering.

Opplegg for og gjennomføring av informasjonsinnhenting ble drøftet i kontrollutvalgets møte den 13/2-20, der det bl.a. ble fattet slikt vedtak (sak 16/20):

Som ledd i kontrollutvalgets arbeid med ny plan for forvaltningsrevisjon inviteres kommunalsjefene til en presentasjon av sin sektor, herunder organisering, tjenesteområder, styring og kontroll og overordnede risikovurderinger innenfor sektoren. Saken følges opp i løpet av første halvår 2020.

I samråd med utvalgsleder er det valgt å starte med sektor for Samfunnsutvikling.

Rådmannen v/kommunalsjef for Samfunnsutvikling er invitert til å orientere.
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Administrativ organisering - Gjøvik kommune

(kilde: kommunens hjemmeside 15/2-20)

Rådmannens ledergruppe

Rådmannen og fire kommunalsjefer utgjør kommunens øverste ledelse.

Rådmannens ledergruppe består av:

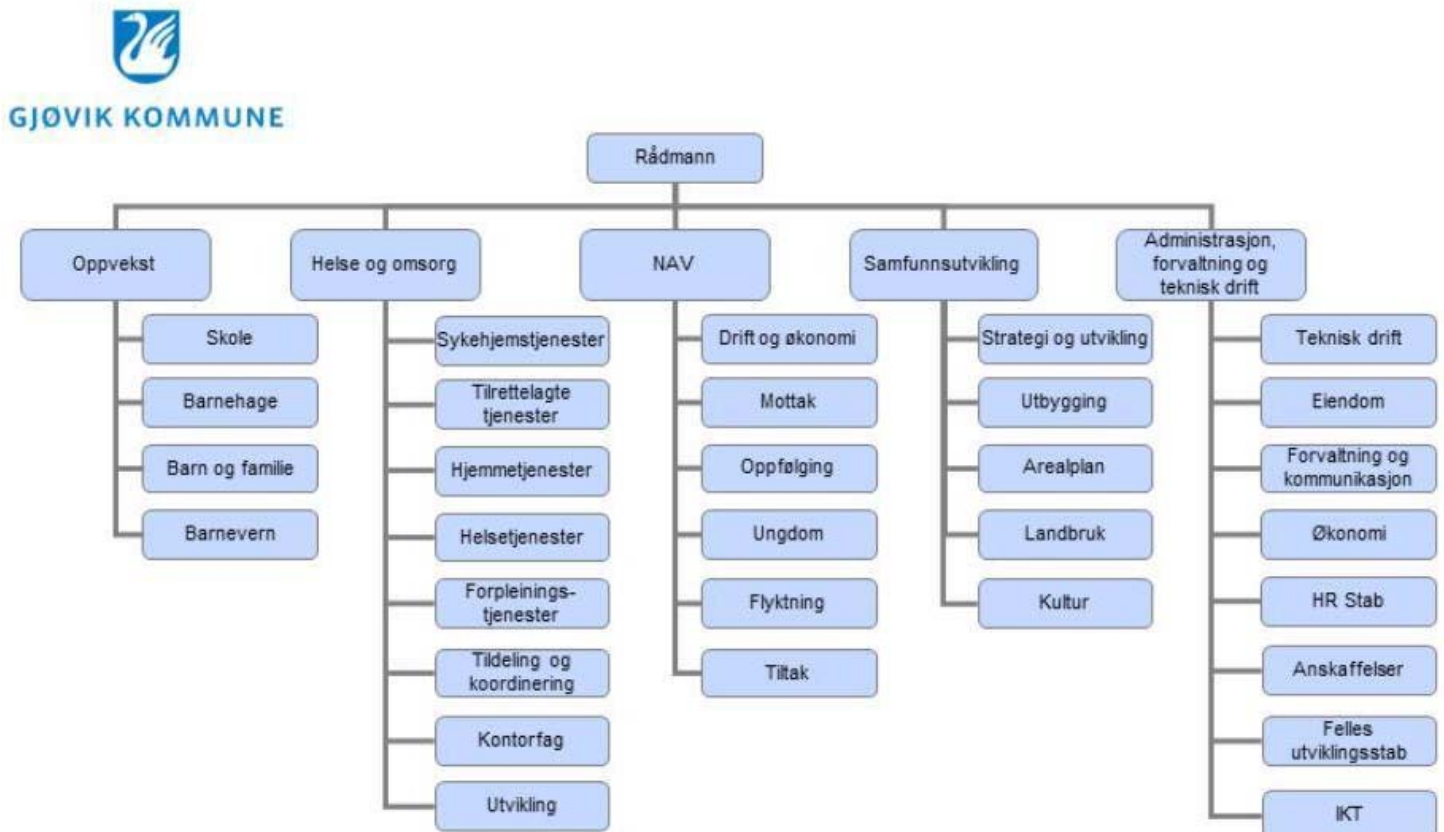
- **Magnus Mathisen** - rådmann
- **Marit Lium Dahlborg** - kommunalsjef for administrasjon, forvaltning og teknisk drift
- **Per Anthony Rognerud** - kommunalsjef for samfunnsutvikling
- **Anne Margrethe Lund** - kommunalsjef for oppvekst
- **Heidi Koxvig Hagebakken** - kommunalsjef for helse og omsorg
- **Reidun Olga Karlsen** - kommunalsjef for NAV

Slik er kommunen organisert

Gjøvik kommune består av fem sektorer:

- [Administrasjon, forvaltning og teknisk drift](#)
- [Helse og omsorg](#)
- [NAV](#)
- [Oppvekst](#)
- [Samfunnsutvikling](#)

Organisasjonskart Gjøvik kommune

SEKTOR FOR SAMFUNNSUTVIKLING:

Samfunnsutvikling jobber for å gjøre Gjøvik til et bedre sted å bo. Innen denne sektoren finner du arealplan, strategi og utvikling, utbygging, kultur og landbruk.

Per Anthony Rognerud

Kommunalsjef for samfunnsutvikling

Telefon: [91 10 20 71](tel:91102071)

[Send e-post](#)

Ledere:

Arne Moen

Leder for strategi og utvikling

Anna Thorud Hammer

Kultursjef

Ingun Revhaug

Leder for landbruk

Lars Engelen

Leder for arealplan

Gjøvik kommune

BESTILLING FRA FORMANNSKAPET OM Å VURDERE BEHOV FOR KONTROLL MED SYSTEMER OG RUTINER FOR KOMMUNENS BUDSJETTARBEID

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	12.03.2020	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Saksprotokoll – formannskapets sak 14/2020 – Internrevisjon for Gjøvik læringssenter	Vedlegg 1
2. Revisjonsrapport – Gjøvik Læringssenter	Vedlegg 2
3. Rådmannens presentasjon i kontrollutvalgets møte den 13.02.2020	Ikke vedlagt

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

Formannskapet behandlet internrevisjonsrapporten Gjøvik læringssenter i sitt møte den 29.02.2020 (sak 14/2020). I vedtaket i saken ble det gitt følgende oppdrag til kontrollutvalget:

Formannskapet ber kontrollutvalget vurdere om det er behov for ytterligere undersøkelser knyttet til denne saken eller for å avdekke eventuelle andre systemsvikt og rutiner for kontroll og kvalitetssikring av budsjettarbeid.

Bestillingen fra formannskapet legges frem til drøfting, uten forslag til vedtak.

Arkiv:
JournalpostID: 20/8393
Saksbehandlar: Anne Kristin
Vestrum
Dato: 04.02.2020

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
14/2020	Formannskapet	29.01.2020

Internrevisjon for Gjøvik Læringscenter

Rådmannens forslag til vedtak:

Tas til orientering.

Vedlegg i saken:

04.02.2020 Revisjonsrapport Gjøvik læringscenter

Formannskapet 29.01.2020:

Behandling:

Ordfører foreslo:

Internrevisjonsrapportens konklusjoner legges til grunn i det videre arbeidet.

Formannskapet ber kontrollutvalget vurdere om det er behov for ytterligere undersøkelser knyttet til denne saken eller for å avdekke eventuelle andre systemsvikt og rutiner for kontroll og kvalitetssikring av budsjettarbeid.

Ordførers forslag ble enstemmig vedtatt.

FOR- 14/2020 Vedtak:

Internrevisjonsrapportens konklusjoner legges til grunn i det videre arbeidet.

Formannskapet ber kontrollutvalget vurdere om det er behov for ytterligere undersøkelser knyttet til denne saken eller for å avdekke eventuelle andre systemsvikt og rutiner for kontroll og kvalitetssikring av budsjettarbeid.

Fakta:

Det vises til vedlagte internrevisjonsrapport.

Magnus Mathisen

Deres ref.:

Vår ref.:
19/8005 - 10 / OLN Y

Dato:
20.01.2020

Revisjonsrapport Gjøvik læringscenter

Oppdragsgiver

Rådmann er oppdragsgiver av revisjonen i henhold til Gjøvik kommunes interne prosedyrer. Revisjonen er hendelsesbasert, med bakgrunn i store regnskapsavvik ved Gjøvik læringscenter, avdekket høsten 2019.

Revisjonsteam Gjøvik kommune:

Lene Melbye (revisjonsleder)
Benthe Englund

Revisjonens mål

Å undersøke om sektor Oppvekst/tjeneste skole/virksomhet Gjøvik læringscenter har en akseptabel kontroll på systemnivå knyttet til budsjettering, regnskap og rapportering.

Hvordan ble revisjonen gjennomført

Dette er en hendelsesbasert internrevisjon bestilt av rådmannen, med ønske om gjennomføring før utgangen av 2019. Det ble derfor ikke tid til å sende ut revisjonsvarsel iht. kommunens interne prosedyrer for gjennomføring av internrevisjoner. Varsling pr. e-post til alle involverte ble sendt ut i uke 48.

Hvem ble intervjuet:

Anne Margrethe Lund, kommunalsjef sektor Oppvekst
Hilde Dahl Lønstad, skolesjef
Anne Berit Nomerstad, rektor Gjøvik læringscenter
Jan Ove Moen, Økonomisjef
Tove E. Holthe, avdeling for budsjett og regnskap
Hilde B. Horten, avdeling for budsjett og regnskap
Reidun Karlsen, kommunalsjef NAV

Revisjonsteamets funn og anbefalinger ble framlagt på sluttmøte den 11. desember 2019, og oversendes elektronisk i en egen rapport innen tre uker til ledere og ansatte som har deltatt på gjennomføring av revisjonen.
Endelig rapport arkiveres i WebSak, 19/8005.

Det presiseres at det i hovedsak er sektor Oppvekst sitt ansvar å følge opp revisjonsteamets anbefalinger. Det er behov for en breiere involvering i organisasjonen for å sikre en god opplæring av ledere innenfor områdene budsjettering, regnskap og rapportering. Det er en forutsetning at avdeling for budsjett og rapportering kobles tett på i den videre oppfølgingen.

Videre oppfølging

Frist for beskrivelse av korrigerende tiltak er satt til: **1. mai 2020.**

Referansedokumenter

- EQS dok id 6914 (Framsikt – veileder til månedsrapport)
- EQS dok id 5572 (Økonomirapportering)
- EQS dok id 6936 (Lønnsbudsjett 2020 i Framsikt)
- EQS dok id 6965 (Periodisering av driftsbudsjett i Framsikt)
- EQS dok id 5986 (Styringshjul for Gjøvik kommune)

Funn 1:

Revisjonsteamet har intervjuet økonomisjef og ansatte i avdeling for budsjett og regnskap. Følgende spørsmål ble stilt under intervjuene:

Er det etablert prosedyre for rapportering innenfor budsjett og regnskap i Gjøvik kommune?

Er økonomiavdelingen involvert i opplæring av ledere med økonomiansvar innenfor budsjett/regnskap/rapportering?

- *Er du kjent med hva slags og hvordan denne opplæringen gis?*

Er ansvarsfordelingen mellom ledere og avdeling for budsjett og regnskap skriftliggjort?

- *Hvis ikke - hvordan håndteres dette i praksis?*
- *Melder økonomiavdelingen avvik knyttet til prosedyrene for budsjett/regnskap/rapportering? (utover økonomi)*

I hvilke grad er økonomirådgivere i avdeling for budsjett og regnskap involvert i utarbeidelse av grunnlagene for budsjett?

- *Hvem har ansvaret for å kvalitetssikre budsjettgrunnlaget?*

De som ble intervjuet bekrefter at det er etablert rutiner innenfor budsjett, regnskap og rapportering. Det vises til kommunens Økonomireglement med styringshjul, Anvisningsfullmakten, samt virksomhetsstyringssystemet Framsikt. Det er utarbeidet en egen veileder for Framsikt, som ligger i EQS. Det bekreftes at økonomi stab har en praksis der det sendes ut påminnelser om tidsfrister og hva som skal leveres i forbindelse med budsjettering og rapportering.

De som ble intervjuet bekrefter at økonomi stab gir brukeropplæring i forhold til budsjettering og rapportering i Visma og Framsikt. Økonomi stab tilbyr kurs for ledere, i tillegg gis det ved behov på gruppenivå og en til en opplæring i forhold til budsjettering og rapportering. Opplæring utover dette må sektorene selv melde behov for til avdeling for budsjett og rapportering.

De intervjuede kjenner ikke til om det gis egne tilbud om kurs innenfor budsjett og rapportering i de ulike sektorene.

Under intervjuene bekreftes det at det ikke er utarbeidet en egen beskrivelse av ansvarsfordeling mellom økonomi stab og ledere med budsjettansvar. I ulike overordnede dokumenter fremkommer det hvordan ansvaret er fordelt, for eksempel i Økonomireglement, Administrativt delegeringsreglement og Anvisningsfullmakten. Under intervjuene fremkommer det at avdeling for budsjett og rapportering opplever på et generelt grunnlag at enkelte ledere har en manglende grunnleggende forståelse og kompetanse innenfor økonomi og økonomistyring.

De intervjuede oppfatter at enkelte ledere lener seg i for stor grad på bistanden, veiledningen og rådgivningen som gis av avdeling for budsjett og rapportering. Det presiseres at dette ikke er knyttet opp mot gjeldende internrevisjon. De intervjuede beskriver at deres ansvar er å bistå, veilede og gi råd til lederne. Utarbeidelse av detaljbudsjett og oppfølging er lederens ansvar. Herunder anvisning av regnskapsføringer og all rapportering. Avdeling for budsjett og rapportering bistår med å sette opp en hensiktsmessig kontostruktur og som gir et godt grunnlag for riktig styringsinformasjon. Økonomi stab bekrefter at de ved observasjon av avvik i budsjett og regnskap stiller spørsmål i forhold til dette til ansvarlig leder, men at de må ha tillit til lederens vurderinger og svar.

Det bekreftes at avdeling for budsjett og rapportering sjelden melder systemavvik i forhold til lederens budsjettoppfølging, eksempel overholdelse av frister, kvalitet på budsjettgrunnlaget, bruk av systemene.

Funn 2

Revisjonsteamet stilte følgende spørsmål til kommunalsjef for NAV:

Hva er NAV sitt ansvar knyttet til IMDI ekstra tilskudd?

Hvor arkiveres dokumentasjon knyttet til IMDI søknader og tilskudd?

Hvordan sikrer NAV at søknader om tilskudd blir fulgt opp ved fravær?

- *Er det søknader som ikke har blitt sendt til IMDI 2018/2019?*
- *Hvor store summer dreier dette seg i så fall om?*

NAV beskriver at de har et koordineringsansvar i forhold til IMDI ekstratilskudd. Det bekreftes at det er utarbeidet egne prosedyrer for oppfølging av dette tilskuddet, disse ligger i EQS. Prosedyrene beskriver ansvarsfordeling i organisasjonen, disse er under revidering og forventes ferdigstilt 15.01.2020. NAV har blant annet ansvar for å sende søknad til IMDI, basert på grunnlaget og dokumentasjonen som blir levert fra de ulike sektorene som yter tjenester. Korrespondansen med IMDI arkiveres i WebSak.

I forhold til situasjonen som har oppstått ved Gjøvik læringssenter bekrefter NAV at det var 2 søknader som ikke ble sendt søknader om IMDI høsten 2018, til tross for at Gjøvik læringssenter hadde levert nødvendig grunnlag. Samlet søknadsbeløp utgjør ca. 800 000, og er i 2019 dekket inn av fond knyttet til ubenyttede IMDI ekstratilskuddsmidler fra tidligere år. Årsaken til at søknadene ikke ble sendt er knyttet opp mot flere uheldige omstendigheter. NAV bekrefter videre at de har endret prosedyrer internt for å redusere sårbarhet og sikre at slike situasjoner ikke oppstår på nytt.

NAV bekrefter at tilskuddsordningene for flyktninger er komplekse. For å redusere risiko og kvalitetssikre grunnlagene for tilskuddsberegning foreslår NAV et tett samarbeid/koordinering mellom flyktningetjenesten og Gjøvik læringssenter. Dette vil gi et likt utgangspunkt i forhold til forventet antall flyktninger, behov for tjenester fra Gjøvik læringssenter og beregning av tilskudd. Det er allerede etablert et fora for slikt samarbeid.

NAV beskriver at tilskuddsordningene for integreringstilskudd for flyktninger fungerer slik at inntektene kommer uavhengig av om det er brudd i introduksjonsprogrammet for den enkelte. Dette betyr i praksis at inntektene i en del tilfeller kommer inn før de faktiske utgiftene oppstår, eksempel ved at deltakere har svangerskapspermisjoner m.m. For å ta høyde for dette avsetter NAV midler på flyktningefond som skal dekke utgiftene når de faktisk oppstår.

Funn 3.1

Revisjonsteamet intervjuet kommunalsjef for Oppvekst, skolesjef og rektor ved Gjøvik læringssenter. Det er skrevet ut felles funn fra intervjuene med kommunalsjef og skolesjef, funn fra intervju med rektor ved læringssenteret er skrevet ut under *Funn 3.2*. Alle tre fikk likelydende spørsmål under intervjuene:

Hva slags opplæring gis til ledere med økonomiansvar innenfor budsjett og rapportering i sektor Oppvekst/skole?

Har du en stillingsbeskrivelse og/eller en lederavtale i din stilling?

- *Beskriver denne/disse ditt ansvar som leder i forhold til budsjettering/regnskap/rapportering?*
- *Har de lederne du har ansvaret for tilsvarende stillingsbeskrivelse/eller lederavtale?*
- *Hvordan følger du opp/kontrollerer i forhold til ansvar?*

Hvordan fanger Oppvekst opp endringer i lov og forskrift?

- *Er det tydelig hvem som har ansvaret for oppfølging i forhold til endringer som kommer?*
- *Er dette beskrevet i en prosedyre?*

Er det etablert faste rapporteringspunkter i forhold til budsjettering/regnskap med din overordnede/underordnede?

- *Er det utarbeidet en skriftlig prosedyre som beskriver hvordan, til hvem og hva det skal rapporteres i forhold til?*

Hvem er involvert i utarbeidelsen av budsjettet på læringssenteret?

- *Hva brukes som grunnlag når budsjettet settes?*
- *Hvordan vurderes forholdet mellom antall flyktninger og behovet for grunnbemanning på læringssenteret? (årlig eller oftere)*
- *Er det etablert skriftlig prosedyre som beskriver hvordan dette skal håndteres?*

Hva slags opplæring fikk du innenfor økonomi området når du begynte i stillingen som skolesjef/rektor?

Det bekreftes at det ikke gis egen opplæring innen sektor Oppvekst knyttet til økonomi, utover det som økonomiavdelingen gir (som tidligere beskrevet). Det bekreftes at ledere selv må ta kontakt med økonomiavdelingen for å få opplæring utover det som er beskrevet. Styrere og rektorer har et 2-årig opplæringsprogram, men dette er i hovedsak fagrelatert. De som ble intervjuet bekrefter at det er et behov for opplæring med fokus på grunnleggende forståelse og kompetanse innenfor økonomi.

Det bekreftes at det eksisterer utdaterte stillingsbeskrivelser for rektorer i Gjøvik kommune, men at det er påbegynt et arbeid for å revidere disse. Alle ledernivåene i Oppvekst har egne lederavtaler. Skolesjefen er nytilsatt, og kommunalsjef for Oppvekst har foreløpig ikke utarbeidet en lederavtale med skolesjefen. I alle lederavtaler er den enkeltes ansvar beskrevet innledningsvis.

Det beskrives at skolesjefen følger en etablert sedvane for oppfølging av budsjett og rapportering i forhold til rektorene. Med unntak av Gjøvik læringssenter sitter skolesjefen sammen med rektor, økonomirådgiver og konsulent på skolekontoret og utarbeider egne ressursark for alle skolene. Ressursarkene er klare ca. februar for kommende skoleår. Budsjett drøftes med kommunalsjef. Gjøvik læringssenter har ikke fått slik oppfølging, der har rektor utarbeidet ressursark med bistand fra økonomirådgiver. Denne sedvanen begrunnes med at ressursarket for Gjøvik læringssenter

bygges opp på en annen måte, og er mer komplisert. Sedvanen beskrevet overfor er endret for budsjettprosessen 2020, der også Gjøvik læringscenter får tett oppfølging på samme måte som de øvrige skolene.

Kommunalsjef bekrefter at Oppvekst abonnerer på Regjeringsportalen, en web basert tjeneste der alle nye endringer i lov og forskrift publiseres. Alle ledere i Oppvekst har tilgang til portalen. De ulike lederne har ansvaret for å følge opp endringer i lov og forskrift innenfor sitt område.

Kommunalsjef bekrefter at Oppvekst abonnerer på Regjeringsportalen, en web basert tjeneste der alle nye endringer i lov og forskrift publiseres. Alle ledere i Oppvekst har tilgang til portalen. De ulike lederne har ansvaret for å følge opp endringer i lov og forskrift innenfor sitt område.

Skolesjefen bekrefter at endringer knyttet til Opplæringsloven publiseres på Utdanningsdirektoratets nettsider. I tillegg informerer/kurser fylkesmannen kommunen ved vesentlige endringer.

Når det gjelder relevant lovverk i forhold til denne hendelsesbaserte revisjonen har rektor ved læringscenteret, i tillegg til skolesjefen, ansvar for Introduksjonsloven og forskrifter knyttet til denne. Det er ikke etablert en skriftlig beskrivelse som sikrer at oppfølging av ansvaret er beskrevet, samt kontroller på etterlevelse.

Skolesjefen bekrefter at det er gjennomført lite systematisk og grunnleggende opplæring i forhold til budsjett, regnskap og rapportering, hverken i rollen som konstituert skolesjef eller etter fast tilsetting. Det har vært gitt felles opplæring på noen områder, som rapportering i Framsikt. Noe opplæring er gitt av kommunalsjef, noe er funnet ut på egenhånd og noe er basert på erfaringer fra annen rolle i organisasjonen.

Revisjonsteamet stilte ikke direkte spørsmål knyttet til årsakene til budsjett avviket ved Gjøvik læringscenter, men kommunalsjef for Oppvekst redegjorde for sin oppfølging etter at hun observerte avvik ved rapportering 1. tertial (april 2019). Kommunalsjefen beskriver at det gjentatte ganger ble etterspurt i forhold til avvik i regnskap, men at rektor ved læringscenteret forsikret at det var ventet å få tilskudd utbetalt fra IMDI på et senere tidspunkt. Kommunalsjef for Oppvekst fikk i oktober 2019 bekreftet at det ikke ville komme tilskudd som forventet.

Kommunalsjef og skolesjef bekrefter at de etter avviket ved Gjøvik læringscenter har satt seg nærmere inn i detaljene knyttet til budsjettering ved skolen.

Funn 3.2

Funn fra intervjuet med rektor ved Gjøvik læringscenter.

Rektor beskriver at det ikke har blitt gitt systematisk opplæring innenfor budsjett, regnskap og rapportering. Rektor kjenner ikke til at det utarbeidet en intern plan for opplæring innenfor ovennevnte område, men at Økonomiavdelingen har arrangert kurs og gir en til en oppfølging som tidligere beskrevet.

Rektor bekrefter at det foreligger stillingsbeskrivelse for rektorer, og at denne er under revidering. Det er etablert lederavtale og det gjennomføres driftssamtaler med skolesjef. Rektor beskriver at hun savner nettverk internt i kommunen, og at det kan oppleves som en ensom jobb å være rektor på læringscenteret. Dette begrunnes i at driften på læringscenteret styres av mange forskjellige lover, forskrifter, retningslinjer og regler som har stor betydning for budsjett og tjenesteyting ved læringscenteret. Det oppleves at andre i organisasjonen har liten kunnskap i forhold til hvilke lovpålagte tjenester som ytes ved Gjøvik læringscenter.

Det beskrives at ansvaret for å utarbeide budsjettgrunnlag er lagt til rektor alene, uten oppfølging fra tidligere skolesjef eller konstituert skolesjef. Dette er en sedvane som er innarbeidet før nåværende

rektor trådte inn i stillingen. En av begrunnelsene for at dette løses på denne måten oppgis å være kompleksiteten knyttet til tjenestene som ytes og tilskuddsordningene ved Gjøvik læringssenter. Rektor har i samarbeid med økonomirådgiver utarbeidet egne regneark for å håndtere budsjetteringen ved læringssenteret. Rektor bekrefter at hun i etterkant har sett at hun selv burde ha tatt initiativ til å kvalitetssikre budsjettgrunnlagene med skolesjef/kommunalsjef for Oppvekst.

I etterkant av intervjuene har revisjonsteamet blitt gjort oppmerksom på at læringssenteret i tillegg bruker Visma Voksen som et verktøy når budsjett skal utarbeides. Dette beskrives som et viktig/nødvendig system i arbeidet med kontroll på midler og oversikt over elevtall og ekstern finansiering. Alle vedtak, permisjoner ol. blir registrert i dette systemet.

Rektor beskriver at hun i stor grad må ta eget initiativ til å fange opp og følge med på endringer som kommer knyttet til lov, forskrift, retningslinjer og regler innenfor ansvarsområdet sitt. Rektor deltar i et eget interkommunalt nettverk for læringssentre, i tillegg følger hun med på Utdanningsdirektoratets og Kompetanse Norge sine hjemmesider. Rektor kjenner ikke til om Oppvekst har etablert egne rutiner for oppfølging, vurdering og implementering av endringer i lov og forskrift.

Som tidligere beskrevet har rektor kun hatt gjennomgang av budsjettgrunnlaget sammen med økonomirådgiver. Sedvanen for oppfølging i linja er i tillegg bekreftet av skolesjefen, samt bekreftelse av at sedvanen nå er endret.

Fra 01.10.19 ble det innført mnd. rapporteringer med gjennomgang sammen med skolesjef, i tillegg til tertial rapporteringer. Rektor er kjent med at det er utarbeidet en egen veileder for budsjettering og rapportering i Framsikt. Rektor beskriver at Gjøvik læringssenter nå har innført en tilleggs-kontroll hver mnd. med telling av elever og pågående tiltak for å sikre bedre kontroll.

Rektor vurderer årsakene til budsjettavviket slik:

- Ved budsjettering for 2019 ble tidligere års erfaringstall brukt som grunnlag for beregning og disse ble lagt inn i IMDI's tilskudds kalkulator. Dette førte til at tilskuddsberegningen ble for høy.
- Ingen vesentlig endring i elevtall de 3 siste årene, men det er færre elever som er tilskudds berettiget i 2018/2019. Elevene har likevel en rettighet i forhold til opplæring.
- Endring i regelverk for tildeling av tilskudd fra 01.11.18 (*Tilskuddsordningen Opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge*). Det ble ikke avdekket at endringene i regelverket fikk konsekvenser for utbetaling av tilskudd for 2019.
- I god tro forholdt rektor seg til at budsjettet grunnlag for inntekter var korrekt, og dermed ble det forventet at utbetaling fra IMDI ville komme på et senere tidspunkt. Når disse ikke kom som forventet tok rektor kontakt med IMDI for å sjekke hva som var årsaken til at tilskuddet ikke var utbetalt. Det tok derfor noe tid før feilen ble avdekket.
- Tilskuddene fra IMDI er tidligere benyttet til å dekke opp for ulike lovpålagte tjenester ved Gjøvik læringssenter som ikke utløser tilskudd, i stedet for å settes av på fond og benyttes når reel utgift foreligger. Dette kan sees i sammenheng med en for lav kommunal ramme.
- Av ulike årsaker søkte ikke NAV om IMDI ekstra tilskudd for Gjøvik læringssenter knyttet til 3 søknader. Dette utgjorde ca. 800.000,- og dekkes av fond.
- For høy budsjettering i forhold til IMDI ekstratilskudd.
- For høy budsjettering av forventede inntekter på salg av tjenester til eksterne.

Dette i sum førte til den økonomiske situasjonen har blitt slik.

Revisjonsteamets samlede konklusjoner og anbefalinger

Revisjonsteamets oppgave er å avdekke om det foreligger svikt på systemnivå, samt å komme med anbefalinger knyttet til forbedringer for å redusere risiko og avvik.

Ved gjennomføring av internrevisjonen har revisjonsteamet avdekket at det har vært ulike omstendigheter som har vært medvirkende årsak til at budsjettavviket har oppstått ved Gjøvik læringssenter, og kan ha bidratt til at det tok tid å avdekke avviket. Revisjonsteamet fremhever bl.a.:

- Kompleksiteten i tilskuddordningen fra IMDI (Integrerings – og mangfoldsdirektoratet), sammen med en raskt opptrapping og påfølgende nedtrapping av antall flykninger.
- Endring i regelverk for tildeling av tilskudd fra 01.11.18 (*Tilskuddsordningen Opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge*). Det ble ikke avdekket at endringene i regelverket fikk konsekvenser for utbetaling av tilskudd i 2019.
- En ambisiøs beregning av inntekter basert på tidligere erfaringstall, ikke telling og iverksatte tiltak.
- Når tilskuddene først er feilbudsjettet ligger det en forventning om at utbetaling vil komme på et senere tidspunkt, og da vil dette kunnes tolkes som en forklaring på avvik tidlig i regnskapsåret.
- Tilskuddene fra IMDI er benyttet til å dekke opp for ulike lovpålagte tjenester ved Gjøvik læringssenter som ikke utløser tilskudd. Det kan derfor se ut som om de kommunale rammene ved Gjøvik læringssenter har vært for lave over tid.
- Linjeledelse har mangelfull systematisk oppfølging av rektor i budsjettprosessen.
- Økt sårbarhet pga. fravær i involverte virksomheter i perioden 2018/2019 (Skoleadministrasjonen, Nav og Økonomiavdelingen).

Revisjonsteamet bemerker at det er behov for å sikre back-up ved fravær i virksomhetene for å redusere risiko for at feil kan oppstå, eller at oppgaver ikke blir fulgt opp og løst som en følge av fravær.

Revisjonsteamet ba i forkant av revisjonen om å få tilsendt relevant dokumentasjon. Vi registrerer at vi ikke fikk tilsendt Administrativt delegeringsreglement eller Anvisningsfullmakten. Disse dokumentene vurderes som relevante, og revisjonsteamet har valgt å bruke disse som underlag i forbindelse med gjennomføring av revisjonen.

Begrepsforklaringer

- IMDI = Integrerings – og mangfoldsdirektoratet
- IMDI ekstratilskudd = Tilskudd til mennesker med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker
- Tilskuddsordning fra IMDI = Integrerings – og mangfoldsdirektoratet forvalter tilskudd til kommuner, fylkeskommuner, frivillige organisasjoner og til virksomheter. Noen av ordningene er faste, mens andre er prosjektbaserte.

Revisjonsteamets anbefalinger

1. Opplæringen av ledere

- Det er behov for å sikre opplæring som øker ledernes grunnleggende forståelse og kompetanse innenfor økonomi og økonomistyring.
- Dette gjøres som en integrert del av on-boarding prosessen i Gjøvik kommune.
- Ved rekruttering av nye ledere legges vekt på ansvar og kompetanse knyttet til økonomistyring (eks. ved utlysning og intervju).
- Implementere, gjennomføre opplæring av ledere og etablere kontrollaktiviteter.
- Det anbefales at økonomiavdelingen etablerer rutiner for avvikshåndtering knyttet til

ledernes budsjettoppfølging (eksempel overholdelse av frister, kvalitet på budsjettgrunnlaget, bruk av systemene).

2. Formalisere og tydeliggjøre ansvar

- Mellom økonomirådgivere i avdeling for budsjett og rapportering og ledere med økonomiansvar.
- Formalisere oppfølging av ledere med økonomiansvar i drift.

3. NAV og Gjøvik læringssenter koordinerer grunnlaget for beregning av tilskudd

- Nyetablert praksis formaliseres og følges opp i hver budsjettprosess.
- Budsjettering må være basert på grunnlag av en detaljert telling og kontroll knyttet til tiltak for hvert budsjettår.

4. Endre praksis i forhold til budsjettering av tilskuddene fra IMDI

- Gjøvik læringssenter etablerer lik praksis som NAV ved å sette av til fond, når utbetaling av tilskudd ikke er sammenfallende med utgiftene knyttet til opplæring.
- Revisjonsteamet anbefaler at IMDI ekstratilskudd ikke budsjetteres som inntekt da det medfører stor usikkerhet i forhold til hva dette vil utgjøre for budsjettåret.

5. Kommunale rammer ved Gjøvik læringssenter

Revisjonsteamet anbefaler at det gjøres en vurdering i forhold til behovet for økning av kommunale rammer ved Gjøvik læringssenter. Dette bør ses i sammenheng med punkt 6.

6. Overordnet strategi for Gjøvik læringssenter

Kommunen anbefales å ta en overordnet diskusjon i forhold til hvilke tjenester som skal ytes ved læringssenteret.

7. Endring i lov og forskrift

Etablere et system som sikrer at endringer i lov og forskrift fanges opp, inkludert vurdering av hvilke konsekvenser dette gir for økonomi og tjenesteyting.

Med hilsen

Lene Melbye
HR-rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til

Anne Berit Nomerstad
Anne Margrethe Lund
Benthe Englund
Heidi Koxvig Hagebakken
Hilde Bråthen Horten
Hilde Dahl Lønstad
Jan Ove Moen
Marit Lium Dahlborg
Per Anthony Rognerud

Reidun Olga Karlsen
Tove Holte

Kringsjåbakken 24

2618

GJØVIK

Mottakere

Magnus Mathisen

Niels A. Nielsens veg 22

Gjøvik kommune**KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2019**

Sluttbehandles i: Kontrollutvalget			
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	12.03.2020	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Kontrollutvalgets årsrapport for 2019

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:**INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:****Kontrollutvalgets årsrapport for 2019 tas til orientering.****SAKSOPPLYSNINGER:**

I tråd med tidligere praksis er det utarbeidet en årsrapport fra kontrollutvalget til kommunestyret om kontrollutvalgets virksomhet. En slik praksis er anbefalt som en del av kontrollutvalgets plikt til å informere kommunestyret om sitt arbeid, jf. kommunelovens § 23-5 og anbefaling i veileder fra departementet/Kontrollutvalgsboken.

Årsrapporten gir en helhetlig oversikt over kontrollutvalgets aktivitet for fjoråret, og fungerer også som dokumentasjon på kontrollutvalget etterlevelse av sine lovpålagte oppgaver.

I tråd med tidligere praksis legges saken frem med innstilling til kommunestyret. En slik praksis sikrer at saken blir fremmet for kommunestyret som egen sak.

Det er tidligere uttrykt ønske fra kontrollutvalget om at utvalgsleder gir en kort presentasjon av rapporten overfor kommunestyret ved behandlingen der dersom dette passer.

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Årsrapport 2019

Kontrollutvalgets virksomhet

Innhold:

1. Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver
2. Medlemmer og sekretariat
3. Aktivitet
4. Økonomi
5. Regnskapsrevisjon
6. Forvaltningsrevisjon og undersøkelser
7. Selskapskontroll
8. Avtale med kommunens revisor / Innlandet Revisjon IKS

1. Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver

Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver fremgår av kommunelovens kapittel 23 med tilhørende forskrift for kontrollutvalg og revisjon.

Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalgets oppgaver løses i praksis ved å bestille tjenester fra kommunens valgte revisor innenfor områdene:

- *Regnskapsrevisjon*
- *Forvaltningsrevisjon*
- *Eierskapskontroll*

2. Medlemmer og sekretariat

Kontrollutvalget har i løpet av året bestått av følgende medlemmer og varamedlemmer:

Ut valgperioden 2015-2019:

	Faste medlemmer	Personlige varamedlemmer
1	Roar Løken Lunder, leder (H)	John Kraby Svendsen (H)
2	Undis Scheslien, nestleder (Sp)	Ole Klundby (Sp)
3	Thomas Longva (V)	Birgit Husom (V)
4	Hans Olav Lahlum (Sv)	Erik Evenrud (MdG)
5	Jorun Lilleeng (Ap)	Kari Bergum (Ap)

Ny valgperiode 2019-2023:

	Faste medlemmer	Personlige varamedlemmer
1	Hans Olav Lahlum, leder (SV)	Erik Evenrud (Mdg)
2	Jorun A. Lilleeng, nestleder (Ap)	Sissel Solum (Ap)
3	Ottar Uglum (Rødt)	Størk Hansen (Rødt)
4	Arne B. Krokeide (H)	Ida Holm Grindstad (H)
5	Vigdis Amlien Kristiansen (Sp)	Ole Klundby (Sp)

Sekretariat:

Forskrift om kontrollutvalg stiller krav om at sekretær for utvalget skal være uavhengig av både kommunens administrasjon og kommunens revisor. Kommunene i Gjøvik- og Hadelandsregionen (8 kommuner) har inngått felles avtale om kjøp av sekretærtjenester fra

firmaet Kontrollutvalgstjenester AS v/Kjetil Solbrækken. Avtalen ble inngått etter utlyst anbudskonkurranse, jf. lov om offentlige anskaffelser. Avtalen gjelder for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020 med mulighet for forlengelse ett + ett år.

3. Aktivitet

År	2019	2018	2017	2016	2015
Antall møter	8	9	10	10	8
Antall saker	57	65	78	84	66

4. Økonomi

Kontrollutvalget utarbeider selv forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen, jf. forskrift om kontrollutvalg § 18. Det er kommunestyret som fastsetter de økonomiske rammene for kontrollutvalgets virksomhet.

Konto	Konto	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2018	Regnskap 2017
10500	Trekkpliktige godtgjørelser	197	1 000	154	473
10800	Fast godtgjørelse	22 916	27 000	27 500	27 500
10801	Møtegodtgjørelse	39 900	50 000	41 800	71 950
10802	Tapt arbeidsfortjeneste	1 374	2 000	1 330	1 395
10990	Arbeidsgiveravgift	9 079	11 139	9 980	14 286
11001	Aviser, tidsskrifter, faglitteratur	9 650	8 000	8 020	13 000
11151	Beverting møter	9 424	8 000	8 768	11 415
11205	Tjenestefrikjøp	0	10 000	24 734	10 600
11302	Mobiltelefon - ansatte	0	2 000	0	0
11303	Datakommunikasjon	0	0	0	0
11500	Kursutgifter	7 601	7 000	6 083	4 020
11501	Reise/oppholdsutgifter kurs	0	0	1 250	0
11600	Kjøregodtgjørelse og diett	1 379	1 000	1 001	0
13709	Kjøp av tjenester fra private (sekretærtjenester)	340 228	360 991	319 985	349 692
13750	Kjøp av revisjonstjenester (Innlandet Revisjon IKS)	1 328 242	1 706 000	1 148 203	1 672 572
16901	Fordelte henførbare kostander VAR	- 68 054	- 90 000	- 58 681	- 104 436
	NETTO	1 701 935	2 103 130	1 540 128	2 080 439

Kommentarer til budsjett 2019:

- Kontrollutvalget sender hvert år over forslag til eget budsjett til fremleggelse for kommunestyret til behandling, jf. § 2 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. For 2019 ble det oversendt et forslag om en ramme på kr. 2 213 000. Kommunestyret vedtok en ramme på kr. 2 103 130.

Kommentar til regnskap 2019:

- Kto 13750 Kjøp av revisjonstjenester (Innlandet Revisjon IKS):
Posten viser et mindreforbruk sammenlignet med budsjett på ca. 378 000. Mindreforbruket skyldes i delvis besparelse innenfor regnskapsrevisjon og delvis besparelse innenfor bestilte tjenester/forvaltningsrevisjon.

5. Regnskapsrevisjon

Oppfølging av revisjonsarbeidet og tilsyn med revisors faglige arbeid:

Kontrollutvalget skal påse at regnskapene blir revidert på en betryggende måte, jf. § 6 i forskrift om kontrollutvalg. Dette er knyttet til flere forhold:

- At revisjonen skjer i samsvar med lover, regler og god kommunal revisjonsskikk
- At revisor oppfyller krav til uavhengighet og kvalifikasjoner
- At revisor følger inngått avtale inngått med kontrollutvalget

Kontrollutvalget ivaretar sitt oppfølgingsansvar gjennom følgende aktiviteter:

- Revisors uavhengighetserklæring (skriftlig, årlig)
- Presentasjon av strategi og plan for revisjon av kommunens regnskaper, samt underliggende risikovurderinger (årlig)
- Presentasjon av status midtveis i revisjonsarbeidet / interimrevisjon (årlig)
- Presentasjon av revisjonsberetningen og gjennomføringen av revisjonsarbeidet (årlig)
- Fremleggelse av eventuelle brev og revisjonsrapporter til rådmannen, herunder eventuelle nummererte brev (vesentlig svikt i internkontrollen, rapportering av misligheter mv).
- Fremleggelse av resultatet av ekstern kvalitetskontroll av revisor (forbundsbasert kontroll minimum hvert femte år)

Uttalelse om kommunens årsregnskap:

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi en uttalelse til årsregnskapet, jf. forskrift om kontrollutvalg § 7. Uttalelsen skal følge regnskapssaken til kommunestyret, via formannskapet.

Kontrollutvalget har i løpet av året avgitt uttalelse til følgende regnskaper:

- ***Årsregnskapet for Gjøvik kommune for 2018***

Til stede under behandlingen av saken i kontrollutvalget var Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor og administrasjonen v/rådmann, økonomisjef og regnskapssjef.

Kontrollutvalget kommenterte følgende tema/områder i sin uttalelse:

- Kommunens økonomiske situasjon – God finansiell stilling og god handlefrihet*
- Utviklingen i netto driftsresultat – behov for oppmerksomhet*
- Kommunens finansforvaltning – oppnådd avkastning og størrelsen på bufferfond*
- Pensjon og regnskapsføring:*
 - *Utsatt kostnadsføring – 166 millioner (balanseført premieavvik)*
 - *Netto pensjonsforpliktelse/gjeld i balansen – 340 millioner*
- Reduserte selvkostfond i 2018 – Vann og Avløp*
- Selvkostberegning - Byggesak*
- Bekymringsfullt høyt sykefravær - 10 % i 2018*
- Diverse forhold knyttet til kommunens årsrapport:*
 - *Årsrapportens omtale av internkontroll og etikk*
 - *Digital årsrapport – kun lesbar på nett*

Nummererte brev fra revisor:

Revisor skal rapportere skriftlig til kontrollutvalget dersom de blir kjent med vesentlig svikt i internkontrollen, rapportering av misligheter mv. Det er i løpet av året ikke mottatt nummerert brev fra revisor.

Oppfølging av kommunestyrets merknader:

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til årsregnskapet er blitt fulgt opp. Det foreligger ingen merknader fra kommunestyret til oppfølging.

6. Forvaltningsrevisjon og undersøkelser

Lovpålagte oppgaver:

- Det skal utarbeides en plan for forvaltningsrevisjon, minimum en gang i valgperioden (første året i valgperioden). Planen skal vedtas av kommunestyret.
- Kontrollutvalget skal påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.
- Kontrollutvalget skal avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og resultatet av disse.
- Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til rapporter om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker, som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget har laget en plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2019. Planen ble vedtatt av kommunestyret den 27. oktober 2016. Planen er basert på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på ulike sektorer.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å foreta undersøkelser og eventuelt igangsette kontroller på andre områder enn de som er nevnt i planen, dersom det oppstår behov for dette i planperioden.

Kontrollutvalgets aktiviteter gjennom året:

a) Forvaltningsrevisjon:

- Slutførte revisjonsprosjekter i løpet av året:
 - ***Fastlegesituasjonen i Gjøvik kommune***
 - ***Kjøp og salg av Stokke Nedre***
 - ***Investeringsprosjektet Gjøvik barnehage***
- Bestilte, ikke slutførte revisjonsprosjekter pr. 31/12:
 - ***Ingen***

b) Mindre undersøkelser, foranalyser, orienteringer mv.:

Saker gjennom året:

- ***Idrettslag og merverdiavgiftskompensasjon***
- ***Effektivitet i kommunale tjenester – Rapport fra Teknisk beregningsutvalg***

- **Viltnemda:**
 - *Orientering om retningslinjer og rutiner for Viltnemnda*
 - *Gjennomgang av rutiner for håndtering av fallvilt*
- **Skole:**
 - *Kommunens arbeid med mobbing og oppfølging av konkrete saker*
 - *Orientering om interne undersøkelser – oppfølging etter klagesaker*
 - *Oppfølging av effektivitetsanalyse – resultater for grunnskolen i Gjøvik kommune*
- *NAV Gjøvik/sosialtjenesten: Presentasjon av tjenesten og oppfølging av Kommunebarometeret 2019*
- *Fastlegeordningen i Gjøvik – administrasjonens oppfølging av politiske vedtak*
- *Forbrukerrådets kommunetest 2019*
- *Kommunebarometeret 2019*

c) Henvendelser til kontrollutvalget fra andre:

Kontrollutvalget er åpent for å motta henvendelser/tips fra utenforstående om forhold man mener bør undersøkes nærmere i kommunen. Kontrollutvalget har i løpet av året behandlet følgende henvendelser fra andre:

- *Henvendelse vedr. Viltnemda og håndtering av fallvilt* (fulgt opp overfor administrasjonen – saken avsluttet).
- *Henvendelse vedr. mobbing i skolen* (fulgt opp overfor administrasjonen gjennom flere saker)
- *Henvendelse vedr. merverdiavgiftskompensasjon – Gjøvik Lyn* (saken ble drøftet med både revisjonen og med rådmannen/administrasjonen)
- *Henvendelse i barnevernssak* (utenfor kontrollutvalgets myndighetsområde – saken avsluttet)
- *Henvendelse vedr. utrygg skoleveg og utrygt bomiljø* (saken ble drøftet med rådmannen/administrasjonen)
- *Henvendelse fra politiker – anmodning om forvaltningsrevisjon* (saken satt til oppfølging i f.m. utarbeidelse av plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023)

Oversikt over undersøkelser/revisjonsrapporter de siste årene:

År	Tema / område	Kommentar / oppfølging
2019	Revisjonsrapport: Investeringsprosjektet Gjøvik barnehage	Rapporten sluttbehandlet i kommunestyret. Saken avsluttet.
2019	Revisjonsrapport: Fastlegesituasjonen i Gjøvik kommune	Rapporten sluttbehandlet i kommunestyret. Saken avsluttet.
2019	Revisjonsrapport: Kjøp og salg av Stokke Nedre	Rapporten sluttbehandlet i kommunestyret. Saken avsluttet.
2018	Revisjonsrapport: Kommunens rusomsorg	Rapporten sluttbehandlet i kommunestyret. Rapporten ga gode innspill i det pågående arbeidet med utvikling av kommunens tjenester på området. Rapporten viste også at tilsyn fra Fylkesmannen i 2014 var fulgt opp på tilfredsstillende måte. Saken avsluttet.
2017	Revisjonsrapport: Tilskudd til private barnehager	Rapporten sluttbehandlet i kommunestyret. Rapporten påpekte forbedringspunkter. Det er påsett at rådmannen har fulgt opp gjennom å

		sikre gode rutiner for korrekt utbetaling av tilskudd til private barnehager i Gjøvik kommune. Saken avsluttet.
2016	Kartleggingsrapport: Samhandlingsreformen – kartlegging av utvikling	Rapporten ble avsluttet med å oversende den til rådmannen og Utvalg for Helse, Omsorg og Velferd til orientering.
2015	<i>(ingen)</i>	
2014	Revisjonsrapport: «Henvendelser til barnevernet og samhandling mellom barnevern og andre»	Rapporten sluttbehandlet i kommunestyret. Undersøkelsen konkluderte med at det var forbedringspotensial knyttet til rutiner og praksis for samhandling. Rapporten ble aktivt fulgt opp av administrasjonen, og anbefalte forbedringer ble foretatt.
2013	Revisjonsrapport: Undersøkelse av tomtosalget Kallerudlia 9	Rapporten sluttbehandlet i kommunestyret. Undersøkelsen ble bestilt fra kommunestyret våren 2013. Kontrollutvalget engasjerte kommunens revisor, Innlandet Revisjon IKS, til å gjennomføre undersøkelsen. Rapporten er senere fulgt opp. Som en del av oppfølgingen innhentet kontrollutvalget ny takst av Kallerudlia 9. Taksten ble lagt frem for kommunestyret. Saken avsluttet.

7. Selskapskontroll

Lovpålagte oppgaver:

- Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper.
- Det skal utarbeides en plan for forvaltningsrevisjon, minimum en gang i valgperioden (første året i valgperioden). Planen skal vedtas av kommunestyret.
- Selskapskontrollens obligatoriske del går primært ut på å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontroll kan også omfatte forvaltningsrevisjon i selskapet

Plan for selskapskontroll:

Kontrollutvalget har laget en plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019. Planen ble vedtatt av kommunestyret den 27. oktober 2016. Planen er basert på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for kontroll med kommunens styring med selskaper (eierskapskontroll), eller med forvaltningen i kommunalt eide selskaper. Følgende selskaper/områder er prioritert i planen:

- Eierstyring i Gjøvik kommune
- Horisont Miljøpark IKS (tidligere GLT-Avfall IKS)
- Industribygg AS
- Gjøvik Krisesenter IKS
- Gjøvik Boligstiftelse (dialog om frivillig forvaltningsrevisjon)

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å foreta undersøkelser og eventuelt igangsette kontroller på andre områder enn de som er nevnt i planen, dersom det oppstår behov for dette i planperioden.

Kontrollutvalgets aktiviteter gjennom året:

- **Selskapskontroll: Horisont Miljøpark IKS:**
Med bakgrunn i forundersøkelse høsten 2018 ble det i 2019 gjennomført et forvaltningsrevisjonsprosjekt der en rekke spørsmål ble besvart. Kontrollen ble gjennomført som et samarbeid mellom kontrollutvalgene i Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Nordre Land og Søndre Land. Innlandet Revisjon IKS gjennomførte revisjonen på vegne av kontrollutvalgene.

Oversikt over kontroller de siste årene:

År	Tema / selskap	Kommentar
2019	Revisjonsrapport: Horisont Miljøpark IKS	Revisjonsrapporten ble behandlet i kommunestyrene i alle de fem samarbeidskommunene høsten 2019. Flere forhold ble påpekt.
2018	Horisont Miljøpark IKS	Forundersøkelse gjennomført. Revisjonsprosjekt besluttet gjennomført i 2019. Alle kontrollutvalgene i de fem eierkommunene står bak bestillingen.
2017	Gjøvik Krisesenter IKS	Samtaler med ledelsen med bakgrunn i utfordringer med arbeidsmiljøet. Selskapets egen gjennomføring av medarbeiderundersøkelse ble fulgt opp av kontrollutvalget.
2016	Industribygg AS	Gjennomført samtaler med selskapets ledelse vedr. selskapets forhold til offentlighetsloven, lov om offentlige anskaffelser, skatteplikt og kunde/brukerundersøkelser. Alle forhold er fulgt opp og avsluttet.
2015	Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen (revisjonsrapport sluttbehandlet i k.styret)	Rapporten konkluderte med at eierskapspolitikken ikke er fullt ut implementert. Ordfører og rådmann ble bedt om å følge opp rapportens anbefalinger. Rapporten fulgt opp i 2017.
2013-2014	Selskapskontroll Eidsiva Energi AS – håndtering av habilitet og rollekonflikter (revisjonsrapporten ble sluttbehandlet i kommunestyret 27/11-14)	Samarbeid mellom de syv kommuner/fylkeskommuner og deres kontrollutvalg. Arbeidet ble utført av de to interkommunale revisjonsenhetene Hedmark Revisjon IKS og Innlandet Revisjon IKS i samarbeid.
2013	Lønn og godtgjørelse til styre og daglig leder i kommunale aksjeselskaper	Kartleggingen ble gjort i AS Industribygg og Gjøvik Olympiske Anlegg AS). Saken ble tatt til orientering.
2011 - 2013	Eidsiva Energi AS - eierstyring (revisjonsrapporten ble sluttbehandlet i kommunestyret høsten 2013)	Samarbeid mellom kontrollutvalgene i de syv største eierkommunene. Forundersøkelse og planlegging ble foretatt høsten 2011/våren 2012, gjennomføring høsten 2012 og rapportering våren 2013. Rapporten er fulgt opp.

8. Avtale med kommunens revisor / Innlandet Revisjon IKS

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Innlandet Revisjon IKS, jf. vedtak i kommunestyret. Innlandet Revisjon IKS yter eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå avtale mellom oppdragsgiver og selskapet. Avtalen (kalt oppdragsavtale) regulerer omfang, pris og kvalitet og rulleres årlig. Avtalen tydeliggjør kontrollutvalgets bestillerfunksjon.

Kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Innlandet Revisjon IKS har en uttalt strategi å være kundeorientert. Kontrollutvalget er bevisst disse målsettingene i sin oppfølging og dialog med selskapet.

Pris følges opp gjennom krav til årlig sammenligning ("benchmarking") av kostnadene til revisjon mot andre kommuner. Slik sammenligning er foretatt i løpet året og viser at kostnadene til regnskapsrevisjon ligger omtrent på "snittet" sammenlignet med kommuner på samme størrelse. Sammenligningen er presentert for kontrollutvalget.

Kvalitet på revisjonstjenestene følges primært opp gjennom de enkelte tjenesteleveransene (regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll).

I tillegg følges opp:

- At kravene til uavhengighet og objektivitet er oppfylt, herunder at revisor ikke har tatt på seg rådgivningsoppdrag eller andre tjenester for kommunen, som kan reise tvil om dette. Det påses at det alle oppdragsansvarlige revisorer årlig avgir en uavhengighetserklæring til kontrollutvalget.
- At det blir rapporter om resultat fra ekstern kvalitetskontroll (i regi av NKRF)

Gjøvik, 12. mars 2020.

Hans Olav Lahlum
leder av kontrollutvalget

Gjøvik kommune

FORANALYSE FORVALTNINGSREVISJON: PSYKISK HELSE

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	12.03.2020	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Foranalyse: Psykisk helse (utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS, 04.03.2020)

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget behandlet saken *Forvaltningsrevisjon: Bestilling av foranalyser* i sitt møte den 9. januar 2020, sak 08/2020. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Som ledd i arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023 bes Innlandet Revisjon IKS om å gjennomføre foranalyse på følgende områder:

- a) Psykisk helse
- b) Avviksrapportering

Vedlagt følger foranalysen Psykisk helse. Revisjonen er invitert til å presentere foranalysen i møtet.

Hensikten med foranalysen er å gi kontrollutvalget et godt grunnlag for å vurdere om det formålstjenlig å gå videre en hovedundersøkelse, dvs. et forvaltningsrevisjonsprosjekt.

Saken legges frem til drøfting uten forslag til vedtak.

Foranalyse

FORANALYSE PSYKISK HELSE

Gjøvik kommune

Innlandet Revisjon IKS

INNHALDSFORTEGNELSE

INNHALDSFORTEGNELSE	2
1. INNLEDNING	3
1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING	3
1.2 GJENNOMFØRING AV FORANALYSEN	3
2. TEMAET PSYKISK HELSE	4
3. LOVGRUNNLAG OG SENTRALE RETNINGSLINJER	5
4. GJØVIK KOMMUNE	7
5. KOMMUNENS INTERNE STYRINGSdokumenter	12
6. OMFANG OG RISIKO	14
6.1 OMFANG OG STATISTIKK	14
6.2 RISIKO OG INTERNKONTROLL	16
7. VURDERING I FORHOLD TIL ET MULIG FORVALTNINGSREVISJONSprosjekt	18
7.1 BØR VI GJENNOMFØRE EN FORVALTNINGSREVISJON?	18
7.2 MULIGE INNFALLSVINKLER OG PROBLEMSTILLINGER	20
VEDLEGG 1 EKSEMPLER PÅ FORVALTNINGSREVISJONSprosjekter	23

1. INNLEDNING

1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING

Kontrollutvalget behandlet saken Forvaltningsrevisjon: Bestilling av foranalyser i sitt møte den 9. januar 2020, sak 08/2020. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Som ledd i arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023 bes Innlandet Revisjon IKS om å gjennomføre foranalyse på følgende områder:

- a) Psykisk helse*
- b) Avviksrapportering*

1.2 GJENNOMFØRING AV FORANALYSEN

Formålet med foranalysen er å gi grunnlag for å vurdere om det skal settes i gang et forvaltningsrevisjonsprosjekt som omhandler tjenestene innen psykisk helse i kommunen. Kommunens ansvar for psykisk helse omfatter både barn under 18 år og voksne. Bestillingen fra Kontrollutvalget er åpen. Vi vil i foranalysen gi en generell omtale av kommunens arbeid for begge målgruppene.

I foranalysen har vi sett på opplysninger som er tilgjengelig på kommunens hjemmeside bl.a. informasjon om tjenester, kommunale planstrategier, styringsdokumenter, handlingsplaner og tertialrapporter. Vi har også gjennomgått lovgrunnlag og sentrale retningslinjer på området psykisk helse. Vi har sett på Fylkesmannens kommunebilder, folkehelsearbeid og på resultat av et tilsyn med tjenester til personer med samtidig rusmiddelproblem og psykisk lidelse.

Kommunen ved rådmann Magnus Mathisen, kommunalsjef for helse og omsorg Heidi Koxvig Hagebakken og kommunalsjef for oppvekst Anne Margrethe Lund, har fått tilsendt et utkast til deler av foranalysen. De har sendt oss utdypende informasjon på epost blant annet vedrørende pågående prosjekter.

Foranalysen er gjennomført i januar/februar 2020 av prosjektansvarlig revisor Jorun Gilje Buggeland og oppdragsansvarlig revisor Guro Selfors Lund.

2. TEMAET PSYKISK HELSE

Barn og unge

Undersøkelser gjennomført av Folkehelseinstituttet viser at de fleste barn og unge i Norge trives og har god psykisk helse¹. Det store flertallet er fornøyd med livene sine. Noen får imidlertid diagnostisert psykiske lidelser i løpet av barndom og ungdomstid, og for en del representerer dette langvarige eller livslange tilstander. Kommunens ansvar for psykisk helsearbeid for barn og unge omfatter både forebyggende arbeid og bistand til barn og unge som har utviklet psykiske lidelser av ulik alvorlighetsgrad.

I Norge behandles rundt fem prosent av barn og ungdom i alderen 0-17 år hvert år i psykisk helsevern for barn og unge (BUP)². Depresjon forekommer på alle alderstrinn, men siden små barn oftest ikke kan gi verbalt uttrykk for depressive plager, kan tilstanden være vanskelig å diagnostisere hos dem. Angstlidelser er vanlige på alle alderstrinn, men er mest utbredt hos tenåringer. Psykiske lidelser kommer ofte i ung alder og har ofte et langvarig forløp. Det er større bevissthet og oppmerksomhet om psykisk helse blant barn og unge nå enn tidligere. Større åpenhet kan føre til at flere forteller om psykiske plager og oppsøker hjelp. Samtidig har mange barn og unge psykiske lidelser som krever behandling.³

Voksne

Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet har undersøkt hva nordmenn selv mener er viktig for å oppleve en god psykisk helse. Øverst på listen om hva som er viktig for at vi skal ha det bra, ligger deltakelse i arbeidslivet og samvær med venner. Også familie og fritidsinteresser skårer høyt. Sammenfattet kan man si at de sentrale elementene i god psykisk helse synes å være menneskets oppfatning om og forhold til seg selv og andre mennesker, evne til å arbeide og evne til å mestre livets normale påkjenninger⁴.

Folkehelseinstituttet skriver i *Folkehelse rapporten*⁵ at *psykiske lidelser* ofte kommer i ung alder og har et langvarig forløp. I løpet av ett år vil én av fem voksne ha en psykisk lidelse, vanligst er angst og depresjon.

Når psykiske vansker omtales, skiller en mellom psykiske plager og psykiske lidelser. Psykiske plager er mentale vansker som er plagsomme, men ikke i så stor grad at de kan betegnes som diagnoser. Alle mennesker vil fra tid til annen kunne ha slike plager. Psykiske lidelser omfatter alt fra fobier og depresjon, til spiseforstyrrelser og schizofreni. Psykiske lidelser brukes når bestemte diagnostiske kriterier er oppfylt. Psykiske lidelser, spesielt depresjon og angstlidelser, er en av de største utfordringer for folkehelsen⁶.

¹ <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/psykisk-helse-hos-barn-og-unge/#selvmord-selvmondsforsoek-og-selvskading>

² <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/psykisk-helse-hos-barn-og-unge/>

³ <https://www.fhi.no/nettpub/hin/kortversjon/kortversjon-2018/>

⁴ <https://naku.no/kunnskapsbanken/hva-er-god-psykisk-helse>

⁵ <https://www.fhi.no/nettpub/hin/>

⁶ <https://www.kognitiv.no/psykiske-lidelser/>

De vanligste psykiske lidelsene blant voksne er angstlidelser, depresjon og rusbrukslidelser. Personer med ruslidelser har ofte samtidige psykiske lidelser, og personer med psykiske lidelser har hyppigere ruslidelser enn gjennomsnittet i befolkningen⁷.

3. LOVGRUNNLAG OG SENTRALE RETNINGSLINJER

Kommunene har et omfattende ansvar for tjenester til personer med rusproblemer og eller psykiske lidelser⁸. Ansvarer følger av helse- og omsorgstjenesteloven, og hovedtyngden av tjenestene til personer med rusproblemer og eller psykiske lidelser inngår i de ordinære kommunale tjenestene.

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 slår fast at kommunen plikter å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kommunen har ansvar for utredning, diagnostisering og behandling av personer med psykiske problemer og rusmiddelproblemer. Loven gir kommunen et klart ansvar, og ved behov skal kommunen henvise til spesialisthelsetjenesten.

Kommunen skal gi den enkelte «et forsvarlig tilbud». Hva som vil være et forsvarlig tjenestetilbud vil bero på en helsefaglig og/eller sosialfaglig vurdering i det enkelte tilfellet. Kommunens plikt til å tilby visse tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven (særlig § 3-2 første ledd), vil være veiledende for hva en person med rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester kan forvente av tilbud.

Kommunens ansvar etter § 3-1 første ledd innebærer plikt til å legge til rette for *samhandling mellom ulike deltjenester innad i kommunen og med andre tjenesteytere* der dette er nødvendig for å tilby tjenester omfattet av helse- og omsorgstjenesteloven, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-4 første ledd.

Helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 7 omhandler individuell plan, koordinator og koordinerende enhet. Kommunen skal utarbeide en individuell plan for pasienter og brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester. Kommunen skal samarbeide med andre tjenesteytere om planen for å bidra til et helhetlig tilbud for den enkelte. For pasienter og brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester etter loven her, skal kommunen tilby koordinator. Koordinatoren skal sørge for nødvendig oppfølging av den enkelte pasient eller bruker, samt sikre samordning av tjenestetilbudet og fremdrift i arbeidet med individuell plan. Kommunen skal ha en koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomhet. Denne enheten skal ha overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan, og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator.

⁷ <https://fhi.no/nettpub/hin/psykisk-helse/ruslidelser/#rusbrukslidelser-og-andre-psykiske-lidelser-opptrer-sammen>

⁸ <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/psykisk-helse/innsikt/kommunalt-rus-og-psykisk-helsearbeid/id2344815/>

Formålet med **Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten**⁹ er i henhold til §1«å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet og at øvrige krav i helse- og omsorgstjenestelovgivningen etterleves». Det er videre gjort rede for en plikt til å planlegge, plikt til å gjennomføre, plikt til å evaluere og i plikt til å korrigere i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av helse- og omsorgslovgivningen.

Veileder til forskrift for ledelse og kvalitetsforbedring handler om hvordan ledere i helse- og omsorgstjenesten kan forstå og etterleve krav i forskriften.

Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

For barn og unge i alderen 0-20 år, gravide og foresatte er helsestasjons- og skolehelsetjenesten en lovpålagt tjeneste som skal ivareta den fysiske og psykiske helse og gi helsefremmende og forebyggende tilbud. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) §3-2 inneholder kravene til tjenestene kommunene skal tilby.

Det er utarbeidet forskrift som regulerer innholdet helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Formålet med helsestasjons- og skolehelsetjenesten er å fremme psykisk og fysisk helse, fremme gode sosiale og miljømessige forhold og forebygge sykdommer og skader, jf. forskriften § 1. Tjenesten skal så tidlig som mulig fange opp barn og unge, gi dem et tilbud og henvise videre ved behov. Tilbudet i tjenesten skal være universelt, og tilnærmingen skal både være individuell og befolkningsrettet. Tilbudet i helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom skal være kultursensitivt og tilpasset den enkeltes behov og livssituasjon.

I 2017 utarbeidet Helsedirektoratet **Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom**¹⁰. Retningslinjen omtaler skolehelsetjenestens bidrag i skolens arbeid med det psykososiale miljøet. Den omtaler også ansvaret helsestasjonen, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom har for å fremme psykisk helse, vurdere psykisk utvikling, identifisere psykiske vansker og sørge for tilbud om nødvendig oppfølging og hjelp.

Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024). Prop. 121S

Proposisjonen omhandler regjeringens opptappingsplan for barn og unges psykiske helse for perioden 2019–2024. Regjeringen vil, ifølge denne proposisjonen, jobbe for at flere skal oppleve god psykisk helse og god livskvalitet. I tillegg er målet at de som trenger det skal få et godt behandlingstilbud. Opptappingsplanen inneholder både helsefremmende, forebyggende og behandlingsrettede tiltak, og omfatter barn og unge opp til 25 år.

⁹ Tidligere Forskrift om intern kontroll i helse- og omsorgstjenestene. Denne ble erstattet fra 1.1.2017.

¹⁰ <https://helsedirektoratet.no/Retningslinjer/Helsestasjons-%20og%20skolehelsetjenesten.pdf>

Kommunene bør, ifølge Helsedirektoratet, legge til grunn den nasjonale veilederen «**Sammen om mestring – lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne**»¹¹ for utvikling og forbedring av lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid. Veilederen beskriver krav og forventninger til lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid i lys av gjeldende lovverk og nasjonale føringer for området. Den angir sentrale aktører og skisserer hvordan tjenestene kan ivareta målene på en god måte. I veilederen legges det særlig vekt på at tjenestene organiseres og utformes i et bruker- og mestringsperspektiv. Det legges vekt på at tjenestene og tjenestenivåene må samarbeide for å sikre helhetlige og koordinerte tjenester, og det vektlegges at psykisk helse og rus må ses i sammenheng.

Forebyggende arbeid – folkehelsearbeid¹². Kommunen skal jobbe planmessig for at innbyggerne skal ha det godt og ha god helse. Folkehelsearbeid handler om å skape mer av det som fremmer befolkningens helse, og redusere det som kan ha negativ helsepåvirkning. Helsedirektoratet anbefaler at man kombinerer tiltak rettet mot hele befolkningen (universelle strategier) med tiltak målrettet mot risikogrupper (høyrisikostrategier). En rekke lover, statlige føringer og retningslinjer ligger til grunn for det lokale folkehelsearbeidet. Samarbeid mellom tjenestene samt planmessighet i arbeidet er også lovhjemlet. De mest sentrale lovene og forskriftene som berører folkehelsearbeid er: Folkehelseloven, Plan- og bygningsloven, Opplæringsloven, Forskrift om folkehelseoversikt, Forskrift om miljørettet helsevern, Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, Lov om helse- og omsorgstjenester, Barnevernloven og Spesialisthelsetjenesteloven. I tillegg er flere lovverk ment å sikre medvirkning i arbeidet.

Helsedirektoratet innførte **pakkeforløp** for psykisk helse og rus fra 1. januar 2019¹³. Bakgrunnen var bl.a. behov for bedre oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåer og koordinering av tjenester. Pakkeforløp for psykiske lidelser gjelder både for voksne og for barn og unge. Pakkeforløpet starter i kommunen / hos fastlege eller annen henviser, men registreres og måles først når spesialisthelsetjenesten mottar henvisningen.

4. GJØVIK KOMMUNE

Gjøvik kommunes ledelse er organisert med rådmann, fire kommunalsjefer for sektorene *Oppvekst, Helse- og omsorg, Samfunnsutvikling og administrasjon, Forvaltning og teknisk drift*. I tillegg sitter leder for NAV i kommunens ledergruppe.

Sektor Oppvekst har ansvaret for de fleste tjenester til barn, unge og familier. Sektoren har et budsjett på 676 millioner og er kommunens største¹⁴. *Sektor helse og omsorg* har i hovedsak ansvaret for

¹¹ «Sammen om mestring» Veileder utgitt av Helsedirektoratet IS-2076

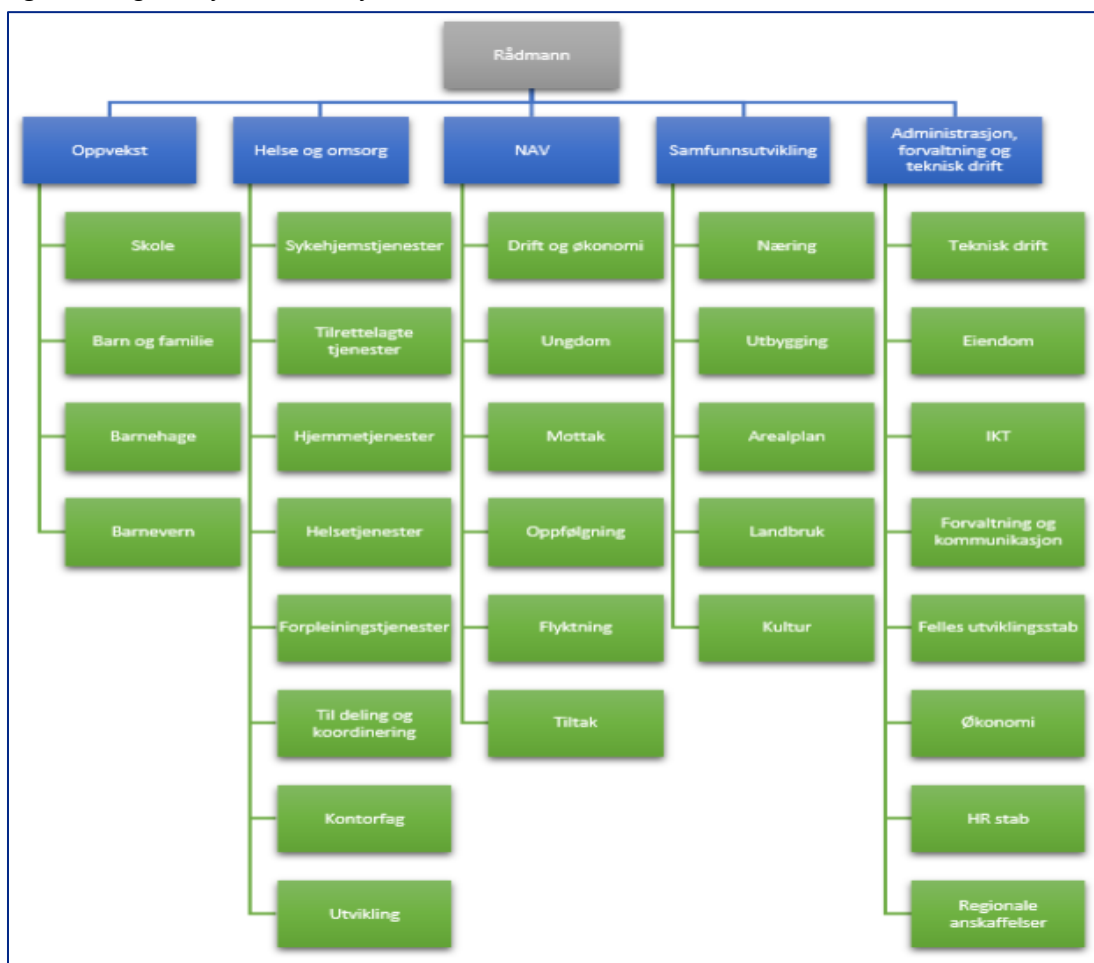
¹² <https://www.psykologforeningen.no/politikk/psykolog-i-kommunen-hvorfor/psykisk-helse-i-alt-vi-gjoer-men-hvordan>

¹³ <https://www.helsedirektoratet.no/tema/psykisk-helse>

¹⁴ https://www.gjovik.kommune.no/_f/p2/ib5f987e9-a2a1-41b4-9a7a-4385b4746e82/strategisk-plan-for-oppvekst-2018-2024.pdf

tjenester til voksne over 18 år. Sektoren består av 8 tjenesteområder, og budsjettrammen i 2020 er på 607 millioner.

Figur 4.1 Organisasjonskart for Gjøvik kommune

Kilde: Styringsdokument 2020 – Rådmannens forslag¹⁵

Sektor oppvekst er organisert i fire tjenester: *Barnehage*, *Skole*, *Barnevern* med boligfellesskap og inkludering, og *Barn- og familie* med helsestasjon, Ung i Gjøvik, pedagogisk psykologisk tjeneste og tverrfaglig familieteam.

Barnehagen og skolen har et ansvar for å fremme god psykisk helse, vise omsorg og respekt. De har en viktig rolle for å avdekke utfordringer og bistå barna blant annet ved å inngå i tverrfaglige samarbeid. Tjenesten skole består av 15 skoler og skolekontoret.

Helsestasjonstjenesten er en kommunal lovpålagt helsetjeneste¹⁶ som bl.a. omfatter helsestasjon 0–5 år, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom. Helsestasjonen er i mange tilfeller en viktig støttespiller for foreldre når de er bekymret for barnets psykiske helse. Skolehelsetjenesten har som

¹⁵ https://pub.framsikt.net/2020/gjovik/bm-2020-sd_2020-2023/#/generic/summary/cd1dd01b-a291-4ff7-85b5-7ec6ea656196-cn

¹⁶ jf. Lov om kommunale helse – og omsorgstjenester

mål å forebygge sykdom og skade, samt å fremme elevens totale helse, fysisk, psykisk og sosialt. Helsesykepleier tilbyr enkeltsamtaler, oppfølging, pubertetsundervisning, gruppesamtaler og vaksinerings. Gjøvik kommune har en helsestasjon for ungdom der det blant annet gis veiledning om psykisk helse og tilbud om samtale om små og store utfordringer eller bekymringer. Helsestasjon for ungdom er en del av Ung i Gjøvik¹⁷, en paraplyorganisasjon for ungdomsaktiviteter.

Ung i Gjøvik er et forebyggende lavterskeltilbud til ungdom i aldersgruppen 13 – 25 år. De holder til på ungdommens hus der også ungdomskontakter, SLT koordinator¹⁸ og ungdomslosen arbeider. **Ungdomskontaktene** bistår ungdommer som har det vanskelig. De hjelper dem blant annet med å komme i kontakt med andre tjenester som lege, psykolog eller barneverntjenesten. **Ungdomslosen** jobber tett opp mot ungdomsskolene i kommunen. Ungdomslosens mål er å følge opp ungdom og legge til rette for mer samordnede, helhetlige tilbud og tettere oppfølging av ungdom i en vanskelig livssituasjon.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) arbeider både på individnivå med barn og ungdom som ikke får et tilfredsstillende utbytte av det ordinære tilbudet i barnehage og skole. I tillegg skal PPT arbeide på systemnivå og bistå barnehagene og skolene med kompetanse- og utviklingsutvikling for å tilrettelegge tilbudet for barn med særlige behov.

Mens tjenester til barn og unge under 18 år i hovedsak er lagt til i kommunens oppvekstsektor, tilbyr kommunens **Helse og omsorgssektor** i hovedsak tjenester for voksne brukere over 18 år. Målgruppen er personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. I henhold til rådmannens forslag til styringsdokument 2020¹⁹ skal tjenestene være organisert rundt brukerens/pasientens behov og ikke ut fra tjenesteutøvers eget faglige og organisatoriske ståsted. På kommunens hjemmeside står det at **psykisk helsehjelp** og **rusoppfølging** gis etter søknad til personer over 18 år som har behov for støtte, hjelp og bistand på grunn av psykiske helseproblemer eller rusavhengighet²⁰. Helsehjelpen kan bestå av et eller flere av punktene nedenfor:

- *bistå bruker med å koordinere sammensatte omsorgs- og tjenestebehov*
- *motivere bruker til deltakelse på ulike aktiviteter*
- *motivere bruker til å etablere eller oppsøke sitt sosiale nettverk*
- *støtte- og/eller veiledningssamtaler*
- *nettverksmøter*
- *hjelp administrering av medisiner.*

Gjøvik kommune har i samarbeid med DPS Gjøvik og NAV Gjøvik etablert et **FACT team** (fleksibel aktiv oppsøkende behandling²¹) for brukere over 18 år. Det er et integrert og tverrfaglig team som består av psykiater, psykologspesialist, psykolog, vernepleiere, sykepleiere, sosionom, brukerspesialist,

¹⁷ <https://www.ungigjovik.no/>

¹⁸ SLT-koordinator er en forkortelse for samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak.

¹⁹ https://pub.framsikt.net/2020/gjovik/bm-2020-sd_2020-2023/#/budsa/orgstructuremain/3

²⁰ <https://www.gjovik.kommune.no/vare-tjenester/helse-og-omsorg/psykisk-helse-og-rus/psykisk-helse/>

²¹ <https://www.helsedirektoratet.no/tema/lokalt-psykisk-helse-og-rusarbeid/act-og-fact-team>

arbeidsspesialist og sekretær. Teamet gir langvarig behandling og oppfølging av mennesker med alvorlig psykisk lidelse, alvorlig ruslidelse eller disse i kombinasjon. De har åpent for brukere hver ukedag²².

I tillegg til FACT-teamet har kommunen en tjeneste, **STYRK**, for personer over 16 år med rusmiddelmisbruk og samtidig psykiske lidelser som har ønske og mål om rusfrihet²³. Brukerne kan få individuell oppfølging i form av samtaler, veiledning, praktisk bistand og nettverksbygging. Kommunen har «åpen dag» to halve dager i uka der brukerne kan treffe andre som er i en tilsvarende situasjon. De arrangerer også livsstyrketrening som egne kurs i gruppe.

I samarbeid med organisasjonen Voksne for barn, Sykehuset Innlandet HF og Helse sør-øst arrangerer Gjøvik kommune **ROM for psykisk helse og rus**²⁴. Dette er dialogmøter mellom pårørende, berørte, foreldre og fagpersoner innen psykisk helse, rus, tilrettelagte tjenester og foreldre til ungdom i vanskelige livssituasjoner. Det arrangeres 3-4 ROM-møter i halvåret. Hensikten er erfaringsdeling, ny kunnskap, læring, påfyll og endring. Våren 2020 skal det arrangeres fire møter der tema bl.a. er hvordan ivareta hele familien, når et medlem er syk²⁵.

Fontenehuset gir et dagtilbud innenfor psykisk helse. Det er et arbeidsfelleskap for mennesker som har eller har hatt psykiske helseutfordringer. Fontenehuset eies av Norske Kvinners Sanitetsforening og har en løpende samarbeidsavtale med Gjøvik kommune²⁶.

Kommunen tilbyr rusmiddelavhengige gratis helsetjenester gjennom **Feltpleien**²⁷. Dette er et lavterskel helsetilbud som rusmiddelavhengige kan oppsøke ved behov og få hjelp med f.eks. sårpleie og tannhelsetiltak. Feltpleien tilbyr også hjemmebesøk, samtaler og veiledning.

Som en del av kommunens helsefremmende tilbud er **Lærings- og mestringstilbud**²⁸. Tilbudene har som mål å gi brukere økt kompetanse om egen situasjon slik at de bedre kan håndtere og mestre egen hverdag. Tilbudene er i hovedsak gruppebaserte og vektlegger blant annet erfaringsutveksling mellom deltakerne. Våren 2020 arrangerer kommunen blant annet et ti ukers kurs i mestring av depresjon.

Fastlegen er kommunens henvisningsinstans til spesialisthelsetjenesten. Fastlegen skal samarbeide med andre instanser når pasienter har behov for koordinerte tjenester. Dette kan innebære å delta på ansvarsgruppemøter med koordinator fra kommunen og andre instanser (psykiatritjenesten, barnevern, helsestasjon med mer), samt bidra til utarbeidelse av en individuell plan for pasienten.

Kommunen har informert revisjonen om at tilrettelagte tjenester våren 2020 starter opp et samarbeidsprosjekt med NAV og DPS Gjøvik. Målet er å prøve ut en metode som skal bidra til at

²² <http://185.44.99.61/globalassets/dokumenter/helse-og-omsorg/psykisk-helse/fact-brosjyre-2018.pdf>

²³ http://185.44.99.61/globalassets/dokumenter/helse-og-omsorg/styrk-brosjyre_endelig-versjon1.pdf

²⁴ https://www.gjovik.kommune.no/globalassets/dokumenter/helse-og-omsorg/psykisk-helse/rom_folder_gjovik-var-2019.pdf

²⁵ <https://www.gjovik.kommune.no/vare-tjenester/helse-og-omsorg/er-du-pa-orende/voksne-parorende/lokale-aktivitetstilbud/>

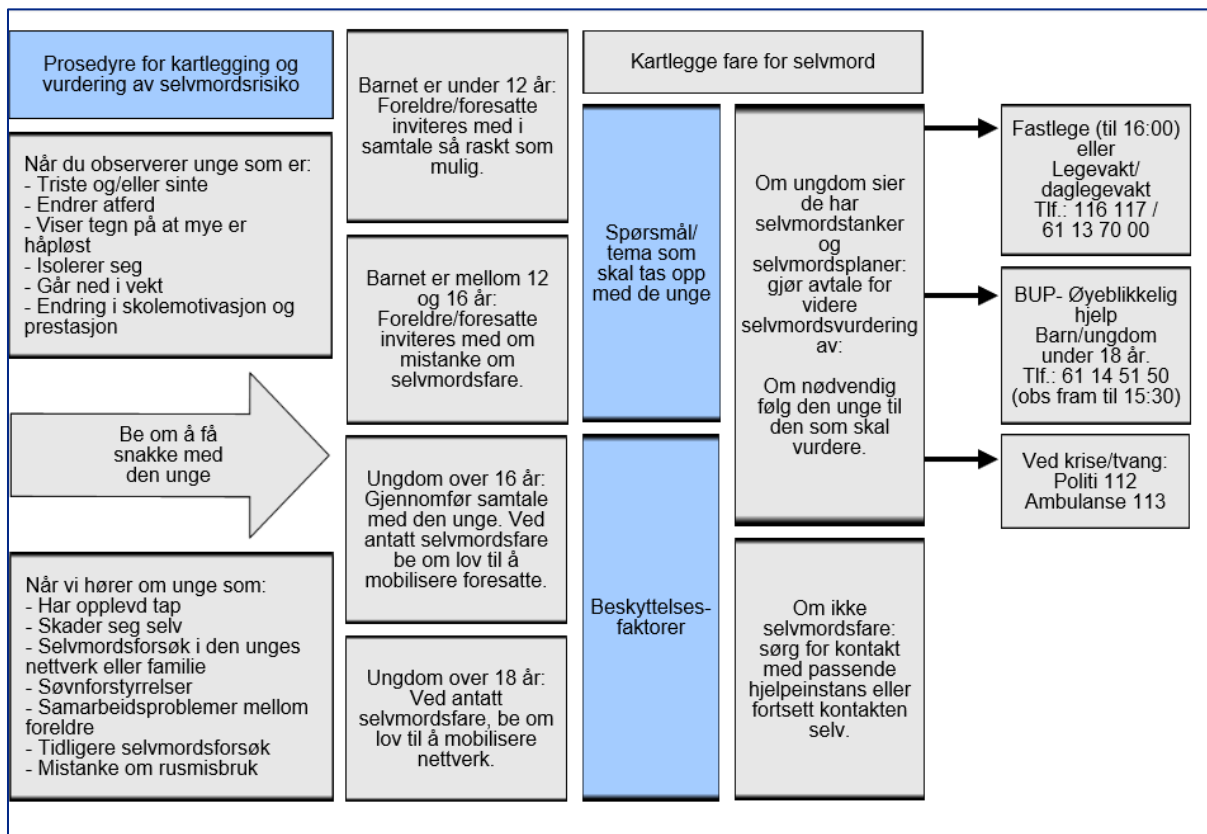
²⁶ <https://fontenehusetgjovik.no/files/200000002-93b7594b6a/%C3%85RSMELDING%202018.pdf>

²⁷ <http://185.44.99.61/helse-og-omsorg/rus/>

²⁸ <https://www.gjovik.kommune.no/helse-og-omsorg/larings--og-mestringstilbud/>

mennesker, til tross for psykiske helseproblemer, kan få og beholde en jobb. Metodikken kalles Individual Placement and Support (IPS), på norsk «**individuell jobbstøtte**». Individuell jobbstøtte innebærer tett individuell oppfølging fra en jobbspesialist, NAV-veileder og behandler. Det omfatter kartlegging av jobbønsker, karriereveiledning, og bistand til å få eller beholde arbeid. IPS-teamet etableres i samarbeid Sykehuset Innlandet og NAV Gjøvik. Teamet vil være samlokalisert med et allerede etablert jobbspesialistmiljø ved NAV Gjøvik.

Revisjonen har fått tilsendt følgende **prosedyre for kartlegging og vurdering av selvmordsrisiko fra kommunen**:

Vi har fått informasjon om at Helse og omsorg, i samarbeid med sektor Oppvekst, har planer om å etablere tiltaket «**Raskere psykisk helsearbeid**». Overganger fra tiltak innenfor Barn- og unge, eksempelvis Ungdommens hus og Ungdomsavdelingen ved NAV skal vies særskilt oppmerksomhet. Kommunen har søkt om tilskuddsmidler til prosjektet fra helsedirektoratet, men kommunen har fått avslag. Dette har medført at sektorene ikke har kommet i gang med prosjektet.

5. KOMMUNENS INTERNE STYRINGSdokumenter

Helse og omsorgsplan 2025²⁹ er en overordnet plan som angir retningen for utviklingen av helse- og omsorgstilbudene i kommunen. Den skal være et virksomhetsovergrepene plangrunnlag og sikre at Gjøvik skal ha helse- og omsorgstilbud som gir alle et selvstendig og verdig liv. Tiltakene i planen besluttes i forbindelse med en årlig behandling av styringsdokument med økonomiplan. *Helse og omsorgsplanen 2025* ble først vedtatt av kommunestyret i Gjøvik den 17.6.2009 og sist revidert i 2013.

Kommuneplanens samfunnsdel Langtidsplan 2018³⁰ angir langsiktige mål, strategier og prioriterte innsatsområder for utviklingen av Gjøvik som lokalsamfunn og som kommune. Planen fastslår at det skal være godt å bo og leve i kommunen, og at innbyggerne skal oppleve velferd og trygghet i hverdagen. *Innenfor oppvekstsektoren skal Gjøvik ha robuste og glade barn og unge - som lærer, mestrer, utvikler seg og lykkes i livene sine. Barn og unge skal trives og settes i stand til å møte utfordringer. Dette krever tverrfaglig tilrettelegging og samordning av tjenester og tilbud – med samhandling mellom barn, ungdom, foreldre og kommunen. Tidlig innsats er viktig for å lykkes*» (s 20). Helse- og omsorgstilbudene skal gi alle mulighet til et selvstendig og verdig liv. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen.

Styringsdokument 2020³¹ ble vedtatt av kommunestyret 12.12.2019. Det er kommunens sentrale mål- og prioriteringsdokument, med økonomiplanen for de kommende fire år. Det inneholder *budsjettet for det kommende år, økonomiplan for 2020-2023, handlingsdel* for oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel, samt de *sentrale prioriteringer og mål* for sektorovergrepene satsingsområder og innenfor sektorenes virksomhet. Rådmannen fastslår i forordet at budsjett og økonomiplan 2020-2023 er det mest krevende for Gjøvik kommune på over ti år. Kommunens driftsøkonomi er vesentlig forverret som følge av økende etterspørsel etter tjenester og begrensninger i inntektene. For å få årsbudsjettene i balanse er det derfor nødvendig med kraftige kutt og strukturendringer. Rådmannen påpeker at mange av kommunens tjenester og forvaltningsoppgaver vil levere en redusert kvalitet eller et redusert omfang sammenlignet med dagens tilbud.

Styringsdokument 2020 omfatter en beskrivelse av dagens virksomhet innenfor de ulike sektorene, samt områdenes utfordringer og strategi. Vi vil se nærmere på sektor *Oppvekst* og sektor *Helse og omsorg*.

For sektor *Oppvekst* står det at «Skoler, barnehager og virksomheter innen barn og familie erfarer en økning i antall barn og unge som ikke føler seg sosialt inkludert. Tjenestene innen Oppvekst skal, både hver for seg og samlet, jobbe med utfordringene knyttet til barn og unges psykososiale miljø og bidra til trygge og gode rammer på arenaer der barn og unge deltar». De siste årene har det vært fokus på å styrke skolehelsetjenesten i Gjøvik, og de største barneskolene har nå helsesykepleier tilstede fire dager i uken. Kommunen er fortsatt ikke på bemanningsnormen fra helsedirektoratet, men økningen

²⁹ <https://www.gjovik.kommune.no/f/p2/i15f79d33-f220-49f5-b831-577a3a66fbd3/helse-og-omsorgsplan-2025.pdf>

³⁰ <https://www.gjovik.kommune.no/politikk-planer-og-organisasjon/planer-og-strategier/kommuneplanen/>

³¹ https://pub.framsikt.net/2020/gjovik/bm-2020-sd_2020-2023/#/

de siste årene har resultert i et bedre tverrfaglig samarbeid på skolene og økt tilgjengelighet for elevene. Det påpekes at det i sektor *Oppvekst* er et pågående utviklingsarbeid knyttet til kvalitet på den tverrfaglige samhandlingen³². Det vises til at det stadig kommer nye og krevende oppgaver til kommunen som barnehageeier, skoleeier og i øvrige tjenester innen *Oppvekst*. I det vedtatte budsjettet skal innspares i tjenesten gjennom blant annet reduksjon av årsverk innen skole og barnehage, PPT, helsestasjon, Ung i Gjøvik, og tverrfaglig familieteam. Rådmannen kommenterer i dokumentet at kuttene i økonomiplanperioden 2020 - 2023 vil redusere kvaliteten på det tverrfaglige arbeidet i sektoren både når det gjelder forebygging og oppfølging.

Sektoren *Helse og omsorg* har i flere år opplevd en stadig kraftigere økning i etterspørselen etter tjenester. Dette skyldes i stor grad et økende antall eldre, men også samhandlingsreformen som har medført at kommunen behandler mer komplekse og ressurskrevende pasienter som sykehusene tidligere behandlet selv. Samtidig har det også vært en økning i yngre omsorgstrengende. Økt etterspørsel etter tjenester og endringer i oppgavefordeling mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten påvirker utviklingen i det kommunale tjenestetilbudet innen psykisk helse og rus. Spesialisthelsetjenesten reduserer sin sengekapasitet innen området, noe som betyr at kommunale tilbud der tjenestemottakere bor og lever blir enda viktigere. Det påpekes at det over tid har vært en rekrutteringssvikt til fastlegepraksis i Gjøvik. Det er opprettet to nye fastlønnsstillinger for fastleger i 2019, og det planlegges for ytterligere økning hvert år i økonomiplanperioden. Fra 2020 er kommunene lovpålagt å ha tilgang til psykologkompetanse. I Gjøvik er det planlagt at psykologen skal jobbe i tverrfaglig team med mål om raskere psykisk helsearbeid og tidlig inn med hjelp og støtte til unge voksne som har utfordringer knyttet til psykiske lidelser og/eller rusproblemer. Som en følge av økningen i tildelingen av tjenester, har sektoren hatt et økende merforbruk de siste årene. I økonomiplan 2020-2023 er sektoren skjernet for kutt som følge av misforholdet mellom de reelle behovet og de tilgjengelige ressursene.

Dokumentet **Strategisk plan for sektor oppvekst 2018 – 2024** legger vekt på det tverrfaglige samarbeidet i sektoren. Strategiplanen danner basisgrunnlag for tjenestene og virksomhetene sine egne planer. Hovedsatsingsområdene for sektor oppvekst er foreldresamarbeid, ledelse og tverrfaglig kompetanse.

Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2018-2021³³ ble vedtatt i kommunestyret 30.11.2017, sak 109/2017. Det fastsettes at rusmiddelpolitikken i kommunen bl.a. skal vektlegge målsetting i kommuneplanen knyttet til oppvekstmiljø og sosialt arbeid og styrke vern av barn og unge mot følger av eget og andres rusbruk.

³² Revisjonen har fått opplysninger fra kommunen (18.02.2020) om følgende konkrete tiltak innen utviklingsarbeid som nevnes når det gjelder tverrfaglig samhandling: - Kompetanseutvikling av ledere med fokus på ansvar for tverrfaglig samhandling. - Relasjonsmodellen. - Deltakelse i KS effektiviseringsnettverk med fokus på bedre tverrfaglig samhandling rundt barn og unge. - Trygg oppvekst – mestringsprogram. - Miljøterapeut i ungdomsskolen og tverrfaglige team på alle skoler. - Foreldreveiledning. - Ung i Gjøvik med ulike opplegg fra helsestasjonen. – Kartleggingsdokument ved selvmordsfare.

³³ <https://www.gjovik.kommune.no/f/p2/i601c81b4-6744-4ef5-aac6-a3c9b1a3f386/rusmiddelpolitisk-handlingsplan-gjovik-kommune-2018-2021.pdf>

Statusrapport pr 2. tertial ble tatt til orientering i kommunestyret 26.9.2019 sak 96/2019. Det refereres der til at det er stadig flere barn og unge har behov for ekstra hjelp og støtte. I barnehagen og skolen er det flere barn med store og sammensatte behov. Rapporten påpeker videre at *Ung i Gjøvik* har økende etterspørsel fra ungdommer og foresatte om oppfølging og samtaler. Videre er det en økning av henvendelser fra interne og eksterne samarbeidspartnere. *Ung i Gjøvik* har våren 2019 hatt en økende etterspørsel fra BUP vedrørende oppfølging av ungdommer. Dette forklares som en konsekvens av innføring av pakkeforløp for utredning og behandling i psykisk helsevern av barn og unge i spesialisthelsetjenesten med virkning fra 01.01.2019.

6. OMFANG OG RISIKO

6.1 OMFANG OG STATISTIKK

Ungdataundersøkelsen ble på Gjøvik sist gjennomført i 2016. Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet har ansvaret for gjennomføringen i samarbeid med KoRus, regionale kompetansesentre på rusfeltet. Skoleelever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring svarte da på spørsmål om ulike sider ved livet sitt. Ungdata omfatter et bredt spekter av temaområder (foreldre og venner, skole, lokalmiljø, fritidsaktiviteter, helse og trivsel, rusmiddelbruk, risikoatferd og vold)³⁴. Nedenfor har vi valgt ut noen temaområder og sammenlignet svarene ungdomsskoleelever på Gjøvik har gitt med fylkesvise og nasjonale tall.

Tabell 6.1.1: Ungdomsskoleelevers svar på utvalgte spørsmål 2016 (prosent).

Indikator	Gjøvik	Oppland	Nasjonalt
Jeg tror jeg får et godt og lykkelig liv	74	73	71
Jeg er fornøyd med egen helse	71	70	70
Jeg plages mye av depressive symptomer	12	12	15
Jeg har i løpet av den siste uken følt meg ensom	20	19	22
Jeg trives på skolen	63	64	62
Jeg blir mobbet hver 14. dag eller oftere	8	9	8
Jeg har minst en fortrolig venn	88	91	90

Kilde: Ungdata

Tabellen viser at noe flere ungdomsskoleelever på Gjøvik i 2016 trodde at de får et godt og lykke liv enn gjennomsnittet for Oppland og landet for øvrig. Andelen som plages av depressive symptomer er likt på Gjøvik og Oppland men lavere enn de nasjonale tallene.

Elevenes skolemiljø, læring og trivsel måles hvert år av Utdanningsdirektoratet i den nasjonale Elevundersøkelsen. Gjennomføringen foregår på skolene i perioden oktober til januar. Undersøkelsen er obligatorisk for 7. og 10. trinn, og de offisielle tallene refererer til disse klassetrinnene. I

³⁴ <http://www.ungdata.no/>

elevundersøkelsen får elevene spørsmål om de trives på skolen. De blir også spurt om de mobbes av medelever, digitalt og/eller av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere.

Tabell 6.1.2 Trivsel og mobbing på skolen. Skalaen går fra 1 til 5 der beste gjennomsnittsverdi er 5.

Indikatorer	Gjøvik kommune		Oppland fylke		Nasjonalt	
Skoleår	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020
Trives du på skolen? (7. trinn)	4,1	4,1	4,4	4,2	4,3	4,3
Trives du på skolen (10. trinn)	4,2	4,3	4,1	4,2	4,1	4,1
Mobbes du på skolen? (7. trinn)	12,1	9,9	6,7	7,5	7,0	7,1
Mobbes du på skolen? (10. trinn)	7,9	5,4	8,6	6,4	7,1	6,6

KILDE: SKOLEPORTEN

Tabellen viser at noe færre elever på 7. trinn i Gjøvik kommune svarer at de trives på skolen sammenlignet med fylkesvise og nasjonale tall. For 10. trinn svarer noe flere elever at de trives sammenlignet med de vi sammenligner med her.

Flere elever svarer at de mobbes på skolen på 7. trinn enn fylkesvise og nasjonale tall. Færre elever på 10. trinn på Gjøvik svarer inneværende skoleår at de mobbes sammenlignet med fylkesvise og nasjonale tall.

Folkehelseinstituttet gir årlig ut en folkehelseprofil. Dette er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne. Temaområdene omhandler befolkning, levekår, miljø, skole, levevaner og helse og sykdom. Tabellen nedenfor viser andelen unge i aldersgruppen 15 – 29 år som har psykiske symptomer og lidelser vurdert etter data fra fastlege og legevakt.

Tabell 6.1.3: Andelen i aldersgruppen 15 – 29 år som har psykiske symptomer og lidelser per 1000 innbyggere.

Indikator	Gjøvik	Oppland	Norge
Psykiske symptomer/ lidelser 15-29 år 2019 ³⁵	181	160	159
Psykiske symptomer/ lidelser 15-29 år 2018 ³⁶	175	154	152
Psykiske symptomer/ lidelser 15-29 år 2017 ³⁷	169	149	146

Kilde: Folkehelseinstituttet

³⁵ <https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=0502&sp=1&PDFAAr=2019>

³⁶ <https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=0502&sp=1&PDFAAr=2018>

³⁷ <https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=0502&sp=1&PDFAAr=2017>

Folkehelseprofilen ovenfor viser at unge i aldersgruppen 15-29 år på Gjøvik med psykiske symptomer og lidelser i 2017, 2018 og 2019 var høyere enn fylkesvise og nasjonale tall. Andelen med psykiske symptomer/ lidelser har økt fra 2017 til 2019 både på Gjøvik, i Oppland og landsbasis.

Tabellen nedenfor er hentet fra dødsårsaksregisteret hos Folkehelseinstituttet³⁸. Den omfatter kun antall døde i selvmord og ikke antall selvmordsforsøk. Antallet som dør i selvmord kan være høyere enn tallene viser ved at enkelte dødsfall registreres som ulykker.

Tabell 6.1.4: Antall døde i selvmord i aldersgruppen 0-74 år per 100 000 innbyggere pr år. Statistikken viser 10 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 10-årsperioder).

Område	Kjønn	2007-2016	2008-2017	2009-2018
Gjøvik	Menn	13,9	13,0	15,7
	Kvinner	8,1	9,5	8,7
	Totalt ³⁹	22,0	22,5	24,4
Innlandet fylke	Menn	18,6	18,7	19,1
	Kvinner	6,5	6,5	6,3
	Totalt	25,1	25,2	25,4
Hele landet	Menn	15,1	15,2	15,5
	Kvinner	6,7	6,9	7,0
	Totalt	21,8	22,1	22,5

Kilde: Folkehelseinstituttet

Tabellen viser en gradvis økning i antall mennesker på Gjøvik tar selvmord, mens tallene for fylket og nasjonalt holder seg mer stabilt. I perioden 2009 – 2018 hadde Gjøvik kommune noe høyere selvmordstall enn landsgjennomsnittet og litt lavere enn det fylkesvise tallet. Tabellen viser et lavere andel menn som har omkommet i selvmord på Gjøvik enn i Innlandet fylke og på landsbasis. Flere kvinner på Gjøvik har imidlertid omkommet i selvmord enn områdene vi sammenligner med.

6.2 RISIKO OG INTERNKONTROLL

Tilsyn med kommunale tjenester til personer med samtidig rusmiddelproblem og psykisk lidelse ved Gjøvik kommune 2019

Fylkesmannen undersøkte om Gjøvik kommune sørger for at kommunale tjenester til personer med samtidig rusmiddelproblem og psykisk lidelse blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav slik at innbyggere som har behov for det får trygge og gode tjenester. Kommunen fikk følgende avvik: «*Gjøvik kommune sørger ikke, ved sin styring og kontroll av tjenestene, for at personer med samtidig rusmiddelproblem og psykisk lidelse mottar individuelt tilpassede, samordnede og forsvarlige helse- og omsorgstjenester*». Fylkesmannen påpekte at:

- Det foretas ikke anbefalt kartlegging av personer med samtidig rusmiddelproblem og psykisk lidelse. Det er opp til hver enkelt behandler å bestemme hvordan tjenesten skal ytes både i

³⁸ <http://statistikkbank.fhi.no/dar/>

³⁹ Revisjonens utregning

forhold til utøvelse av tjenesten, men også om det skal benyttes kartlegging eller ikke. Ved at det ikke benyttes et felles kartleggingssystem via anbefalte kartleggingsverktøy, mister kommunen noe av oversikten over brukernes totale behov.

- Kommunen har et avvikssystem. Oppmerksomheten rundt det å melde avvik er imidlertid liten og avvik benyttes ikke på en systematisk måte for å sikre og utvikle tjenesten
- Ansatte har god kunnskap om at brukerne kan ha rett til en individuell plan, men at det blir benyttet i meget liten grad. Som kompenserende tiltak brukes koordinator og ansvarsgruppe for 44% av brukergruppen.
- Samtykkeerklæring brukes på en lite tilfredsstillende måte.
- Det er noe usikkerhet rundt hvem i Gjøvik kommune, som har ansvar for å hjelpe personer med samtidig rusmiddelproblem og psykisk lidelse til å mestre praktiske oppgaver i hjemmet.

Kommunen arbeider med lukking av disse avvikene. Det ble levert en handlingsplan for dette i januar 2020, og det arbeides med tiltakene i henhold til fristene.

Fylkesmannens vurdering av Gjøvik kommune – kommunebilde 2020⁴⁰

Fylkesmannen i Innlandet har lagt fram sine «kommunebilder» som er sendt kommunene på høring. Bildene viser hvordan Fylkesmannen vurderer status og utfordringer for hver enkelt Innlandskommune på de fagområdene Fylkesmannen skal følge med på. Kommunene hadde frist til 21. februar til å komme med innspill. Fylkesmannens rapport er delt i tre kategorier, grønt, gult og rødt område⁴¹.

Følgende er merket grønt i Fylkesmannens kommunebilde vedr *Rus og psykisk helse* på Gjøvik

- Kommunen har økt brukerinvolvering i tjenesteproduksjonen.
- Kommunen har opprettet FACT team.
- Kommunen har gjennomført egenkartlegging i Brukerplan, et verktøy for kommuner som ønsker å kartlegge omfang og karakter av rusmiddelmisbruk.
- Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvsykdom er kjent.

Følgende er merket gult i Fylkesmannens kommunebilde vedr *Skole og Rus og psykisk helse* på Gjøvik;

- Over flere skoleår viser resultatene fra elevundersøkelsen at en relativt høy andel elever oppgir at de har blitt mobbet av andre elever på skolen, voksne og digitalt. På området læringsmiljø vurderer derfor Fylkesmannen at Gjøvik kommune bør være oppmerksom.
- Kommunen har fått tilskudd, men ikke ansatt psykolog i helse- og omsorgstjenestene (lovkrav fra 2020).
- Tilsyn med de kommunale tjenestene til personer med samtidig rusmiddelproblem og psykisk lidelse i juni 2019 avdekket svikt i tjenestetilbudet til denne gruppen.
- Kommunen har ingen plan for implementering av handlingsplan for forebygging av selvmord og selvsykdom.

⁴⁰ <https://www.fylkesmannen.no/nn/innlandet/kommunal-styring/kommunebilder-2020/>

⁴¹ Grønt betyr «område med god kompetanse, kapasitet og kvalitet. Gult betyr «områder med forbedringspotensial innen kompetanse, kapasitet og kvalitet». Rødt betyr «områder som er sårbare innen kompetanse, kapasitet og kvalitet».

- Kommunen har ikke oversikt over antall personer som henvender seg om vold i nære relasjoner og mangler oversikt over personer som er utsatt for seksuelle overgrep. De har ikke rutiner og prosedyrer for tverrsektoriell samhandling om vold/overgrep

Det var ikke områder som var merket med rødt i Fylkesmannens vurderinger hva gjelder rus og psykisk helse på Gjøvik for 2020.

Brukerundersøkelser

Gjøvik kommune gjennomfører en innbyggerundersøkelse hvert 4. år, den siste i 2019⁴². Rapporten om innbyggerundersøkelsen ble tatt til orientering i kommunestyret 28.11.2019, sak 125/2019⁴³. I innbyggerundersøkelsene svarer innbyggere over 18 år på spørsmål rundt bl.a. følgende tema: Møte med kommunen, Kommunen som bosted, Trygghet, Kultur og idrett, Boligtilbud, Servicetilbud, Bomiljø, Levekår, Klima og energi, Miljø, Transport, Arbeid og Tjenester fra kommunen. Innbyggerundersøkelsen er en del av kommunens helhetlige styrings- og kvalitetssystem. Et av kommunens langsiktige utviklingsmål er at: «Gjøvik skal ha velferd, trygghet og livskvalitet - med gode kommunale tjenester og tilbud»⁴⁴. Indikatoren er at kommunale tjenester og tilbud skal vurderes stadig mer positivt av brukere og innbyggere. På sist måling i 2019 scoret kommunen 4,4 på en skale fra 1-6.

Innlandet Revisjon IKS gjennomførte i 2017 en forvaltningsrevisjon om Gjøvik kommunes rusomsorg. Formålet var å undersøke om kommunens rusomsorg ivaretas på en helhetlig måte.

7. VURDERING I FORHOLD TIL ET MULIG FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT

7.1 BØR VI GJENNOMFØRE EN FORVALTNINGSREVISJON?

Vi legger til grunn følgende kriterier for vurderingen av om det bør gjennomføres en forvaltningsrevisjon av dette teamet:

1. Er dette et viktig område, f.eks. ved at det legger beslag på store ressurser eller ved at det har stor betydning for brukere?
2. Er det risiko for å avdekke vesentlige avvik i forhold til de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten?
3. Er administrasjonen i gang med mulige risikoreduserende tiltak på området? I så fall er nytteverdien av revisjon mindre.
4. Er temaet reviderbart? Er det mulig å finne gode revisjonskriterier? Er det mulig å finne gode data?

⁴² <https://www.gjovik.kommune.no/f/p2/i91d3da0c-9cea-44f9-ae33-477b5808d7b2/innbyggerundersokelse-i-gjovik-kommune-2019.pdf>

⁴³ <https://innsyn.gjovik.kommune.no/wfdocument.ashx?journalpostid=2019075478&dokid=1676538&version=6&variant=A&>

⁴⁴ https://pub.framsikt.net/2020/gjovik/bm-2020-sd_2020-2023/#/generic/summary/206ee9ea-5c86-4885-9da9-97dea5df2acd-cn/?scrollto=grid0&search=%C2%ABKommunale%20tjenester%20og%20tilbud%20skal%20vurderes%20stadig%20mer%20positivt%20av%20brukere%20og%20innbyggere

Viktig område

Psykisk helse omfatter et stort problemkompleks og det ytes viktige tjenester til brukerne. Området kan innebære forebyggende tjenester på tvers av sektorer. Det kan omfatte tjenester til barn under 18 år eller til voksne. Det kan innebære tjenester til yngre brukere i en tidlig fase av et sykdomsbilde og tjenester til personer som trenger omfattende oppfølging for å være i stand til å ta vare på seg selv i hverdagen. Det er et område som legger beslag på store ressurser. Videre er det et viktig område der vi antar at enkelte brukere ikke har ressurser til å sikre at de får ivarettatt sine rettigheter.

Risiko

Fylkesmannens kommunebilder for 2020 har ikke avdekket områder der Gjøvik kommune er spesielt sårbare på de fagområdene fylkesmannen skal følge med på. Revisjonen ser likevel at det kan være en risiko for at Gjøvik kommune ikke klarer å gi et koordinert og godt tilbud innen psykisk helse, og at brukerne ikke får de tjenestene de har krav på. Risikoen omfatter både barn, ungdommer og voksne. Dette baserer vi på at:

- Flere av kommunens tjenester får fra inneværende år reduserte økonomiske rammer sammenlignet med 2019.
- Kommunen har hatt fokus på å styrke skolehelsetjenesten de siste årene. I Styringsdokument for 2020 slås det likevel fast at de ligger under den anbefalte bemanningsnormen fra helsedirektoratet.
- Fastlegen er kommunens henvisningsinstans til spesialisthelsetjenesten, og skal samarbeide med andre instanser når pasienter har behov for koordinerte tjenester. Kommunen har over en periode hatt vansker med å rekruttere fastleger.
- Kommunen har ifølge Fylkesmannen fått tilskudd til, men ikke ansatt psykolog innen helse- og omsorgstjenestene i 2020. Dette til tross for at det er lovpålagt fra 2020.
- Kommunen har en høyere andel mennesker i aldersgruppen 15-29 år som, ihht folkehelseprofilen, har psykiske symptomer og lidelser enn tilsvarende fylkesvise og nasjonale tall.
- Dødsårsaksregisteret viser noe økning i antall mennesker som omkommer i selvmord i Gjøvik kommune.
- I henhold til Fylkesmannen mangler kommunen plan for implementering av handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading.
- Kommunen rapporterer i Styringsdokument 2020 om økt etterspørsel etter tjenester og endringer i oppgavefordeling mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten. Dette påvirker utviklingen i det kommunale tjenestetilbudet innen psykisk helse og rus.
- Det rapporteres om en økning i antall barn og unge med store og sammensatte utfordringer og behov. I barnehagen og skolen er det flere barn med store og sammensatte behov. *Ung i Gjøvik* har økende etterspørsel fra ungdommer og foresatte om oppfølging og samtaler. Våren 2019 hadde *Ung i Gjøvik* en økende etterspørsel fra BUP vedrørende oppfølging av

ungdommer som en konsekvens av innføring av pakkeforløp for utredning og behandling i psykisk helsevern av barn og unge i spesialisthelsetjenesten.

- Det stilles nye krav til kommunens tjenesteyting innenfor psykisk helse. Rusbehandling og psykiatri i spesialisthelsetjenesten har blitt redusert, og kommunene skal ha større ansvar for pasientene i egen kommune.

Risikoreduserende tiltak

Gjennomgangen vår har vist at kommunen har ulike tilbud for ungdom og voksne med psykiske lidelser og rusmisbruk. Lavterskeltilbudet *Ung i Gjøvik* har både helsestasjon for ungdom, ungdomskontakter og ungdomslos. Kommunen har FACT-team, Styrk og ROM for psykisk helse og rus, Fontenehuset, Feltpleien, samt Lærings- og mestringstilbud.

Kommunen har satt i gang et utviklingsarbeid knyttet til kvaliteten på den tverrfaglige samhandlingen i sektor *Oppvekst*.

Er temaet reviderbart

Vi mener at temaet psykisk helse er reviderbart og at det finnes relevante revisjonskriterier i blant annet lovverk i offentlige veiledere og i kommunens egne styringsdokument.

7.2 MULIGE INNFALLSVINKLER OG PROBLEMSTILLINGER

Psykisk helse omfatter et stort problemkompleks. I tabellen nedenfor har vi gjort et forsøk på å sortere temaet i ulike kategorier som et utgangspunkt for å velge en innfallsvinkel som kan være håndterbart for et eventuelt revisjonsprosjekt. Kategoriene er noe overlappende. Vi har laget foreløpige forslag til problemstillinger. Disse må det arbeides mer med i en eventuell prosjektplan.

Målgruppe og innfallsvinkler for et eventuelt prosjekt:

Tjenester for barn, unge og voksne med psykiske vansker gis fra ulike deler av tjenesteapparatet. For å gjøre et eventuelt revisjonsprosjekt håndterbart, bør man derfor velge enten barn, ungdom eller voksne som målgruppe. Innenfor disse gruppene vil personer med psykiske vansker ha behov for ulike tjenester. Et revisjonsprosjekt kan ta utgangspunkt i mennesker med psykiske vansker som søker hjelp, og undersøke hvordan de mottas i kommunen og hva slags hjelp de får. Kommunen har etablert en rekke tjenestetilbud som lavterskeltilbud, samtaletilbud mv. En innfallsvinkel kan være å se nærmere på et utvalg tilbud og tjenester. Et tredje alternativ er å se på tilbudet for personer som har etablert en kontakt med hjelpeapparatet, og som har et stort behov for hjelp både fra kommunen og fra spesialisthelsetjenesten.

Fylkesmannen har nylig hatt tilsyn med kommunale tjenester til personer med samtidig rusmiddelproblem og psykisk lidelse ved Gjøvik kommune. Revisjonen foreslår derfor at vi ikke ser på tjenester for voksne med sammensatte psykiske lidelser. Hvis kontrollutvalget ønsker å bestille en forvaltningsrevisjon foreslår vi at målgruppen er barn og/eller unge, eventuelt unge voksne.

Perspektiv

Vi foreslår at en i et eventuelt forvaltningsrevisjonsprosjekt kombinerer et brukerperspektiv med et perspektiv der en ser på kvalitet, måloppnåelse og/eller internkontroll, noe avhengig av tema, jf. forslag til problemstillinger i tabellen nedenfor.

Det psykiske helsearbeidet for barn og unge er et ansvar for kommunen som helhet. Det involverer alle kommunale tjenester som er i kontakt med barn og unge, og omhandler både forebygging og tverrfaglig samarbeid når noen har utviklet psykiske lidelser. I et revisjonsprosjekt bør en legge vekt på å se på hvordan dette samarbeidet fungerer.

Hvis kontrollutvalget skulle vedta å bestille en forvaltningsrevisjon på området, så kan vi komme tilbake til nærmere problemstillinger i en prosjektplan. I vedlegg 1 er det lagt fram eksempel på problemstillinger som er utarbeidet i ulike forvaltningsrevisjoner i andre kommuner.

Tabell 7.2.1 Alternative problemstillinger for et eventuelt forvaltningsrevisjonsprosjekt

Fase	Barn - unge	Voksne	Perspektiver - problemstillinger	Utfordringer
1. Inngangsporten til å få hjelp: - Fastlege - Helsesøster - Barnehage - Skole - PPT	Barn eller unge som ikke har hatt et etablert forhold til kommunen tidligere som følge av psykiske vansker.	Voksne uten historikk i psykiatrien, men som trenger hjelp i forbindelse med oppståtte eller tilbakevendende psykiske vansker.	Brukerperspektiv: - Hva var brukernes (ev. pårørendes) opplevelse av kontakten med kommunen og oppfølgingen de fikk da de hadde behov for hjelp? Tjenestekvalitet/ internkontroll: - Hvordan sikrer Gjøvik kommune at personer med behov for hjelp med psykiske vansker eller lidelser får tilgang til nødvendig hjelp? - Fungerer samarbeidet mellom ulike instanser i og utenfor kommunen slik at brukerne får tilgang til riktig hjelp?	Kan være vanskelig å identifisere denne målgruppen – må ta utgangspunkt i personer som på et tidspunkt mottar tjenester fra kommunen.
2. Ulike tilbud til personer med psykiske vansker. Lavterskeltilbud, samtaletilbud mv.	Barn og unge med psykiske vansker – ikke nødvendigvis en diagnose.	Voksne med psykiske vansker – ikke nødvendigvis en diagnose.	Utgangspunktet her er at en velger ut noen tjenester/tilbud rettet mot enten barn, unge eller voksne. Brukerperspektiv: - Hva er brukernes /pårørendes erfaringer med tilbudene? Tjenestekvalitet/internkontroll - Gjennomføres tiltakene / tjenestene etter forutsetningene? - Har tilbudene/tiltakene forventet nytteverdi?	Vanskelig å vurdere nytteverdi, men likevel interessant å si noe om tiltakene synes å virke etter hensikten, evt om og hvordan kommunen evaluerer om de virker.
3. Personer med psykiske lidelser.	Barn og unge som også har et tilbud fra spesialisthelse-tjenesten – BUP. Kan ha store behov for tjenester fra flere enheter i og utenfor kommunen.	Voksne som også har et tilbud fra spesialisthelse-tjenesten – DPS. Mange kan være utenfor arbeidslivet og ha behov for omfattende tjenester.	Brukerperspektiv: - Hva er brukernes /pårørendes erfaringer med tjenestene/tilbudene? Tjenestekvalitet/internkontroll - Gjennomføres tiltakene / tjenestene etter forutsetningene? - Har tilbudene/tiltakene forventet nytteverdi? - Fungerer samarbeidet mellom de ulike enhetene i og utenfor kommunen til det beste for brukerne? - Blir brukere med sammensatte behov fulgt opp i samsvar med krav til individuell plan mv?	Må avgrense. Her tenker vi først og fremst på brukere med behov for ganske omfattende tjenester. Hvor mange kan dette dreie seg om i en kommune? Vi antar at det først og fremst er voksne / unge voksne som har en diagnose.

VEDLEGG 1 EKSEMPLER PÅ FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKTER

Vi viser her ulike forvaltningsrevisjoner som er gjennomført med fokus på psykisk helse:

Deloitte: Psykisk helsearbeid for barn og unge, Haugesund kommune (2015)⁴⁵:

Formålet var å vurdere om kommunen har etablert et tilbud til barn og unge med psykiske vansker eller lidelser som er i samsvar med krav i regelverket. Det innebar særlig om kommunen hadde et helhetlig og godt koordinert tjenestetilbud som sikrer en god overgang i tjenester fra barn til voksen. Med bakgrunn i formålet formulerte de følgende problemstillinger:

1. I hvilken grad har Haugesund kommune integrert målsettinger og planer for kommunens psykisk helsearbeid for barn og unge i kommunens overordnede planverk?
2. Er organiseringen av det psykiske helsearbeidet og tjenestetilbudet i Haugesund kommune hensiktsmessig med tanke på å sikre helhetlige og godt koordinerte tjenester for barn og unge med psykiske vansker eller lidelser?
3. Har Haugesund kommune tilstrekkelig med kompetanse og kapasitet til å gi et forsvarlig tilbud til barn og unge med psykiske vansker eller lidelser?
4. I hvilken grad har Haugesund kommune fokus på forebyggende arbeid rettet mot barn i risikosonen?
5. Sørger Haugesund kommune for at barn og unge med psykiske lidelser, som har behov for langvarige og koordinerte tjenester, får tilbud om utarbeidelse av individuell plan?
6. Har Haugesund kommune systemer og rutiner som sikrer at pårørende og brukere får tilstrekkelig informasjon om tjenestetilbudet?
7. Hvordan sikrer Haugesund kommune brukermedvirkning i forbindelse med psykisk helsearbeid knyttet til barn og unge?
8. Har Haugesund kommune et tilfredsstillende tilbud om støttekontakt, fritidsassistanse og fritidsaktiviteter for barn og unge med psykiske vansker eller lidelser?

Follo Distriktsrevisjon IKS: Psykisk helsearbeid for barn og unge, Nesodden kommune (2018)⁴⁶:

Formål var å vurdere om kommunes tilbud til barn og unge innenfor psykisk helsearbeid var i tråd med sentrale og lokale myndighetskrav. Kontrollutvalgets bestilling inneholdt tre problemstillinger:

1. Hvilke tiltak er iverksatt for å ivareta helsefremmende og forebyggende arbeid?
2. Hvilket samarbeid er etablert mellom ulike enheter med ansvar for psykisk helsearbeid for unge?
3. Hvordan ivaretar kommunen krav til utforming og oppfølging av individuell plan?

Innlandet Revisjon IKS: Psykisk helse og rus i Øyer kommune (2019)⁴⁷

Temaet var revisjonen var psykiske helse og rus i Øyer kommune. Følgende problemstillinger ble undersøkt:

- Hvilke tjenester, tilbud og pågående prosjekt har kommunen til personer med psykiske plager/lidelser og/eller rusmisbruk og hvordan er disse organisert?

⁴⁵ <http://kontrollutvalgene.no/wp-content/uploads/2013/11/Rapport-psykisk-helsearbeid-for-barn-og-unge.pdf>

⁴⁶ <http://www.follo.no/files/NesoddenPsykisk%20helsearbeid%20for%20barn%20og%20unge.pdf>

⁴⁷ <http://www.kontrollinnlandet.no/Handlers/fh.ashx?Mid1=2228&FilId=8081>

- I hvilken grad sikrer Øyer kommune at brukere med psykiske vansker/lidelser og/eller rusmisbruk får et helhetlig og koordinert tjenestetilbud – herunder samarbeid på tvers av sektorer?

Innlandet Revisjon IKS: Individuelle planer – kommunalt psykiatri og rusarbeid, Gausdal kommune (2019)⁴⁸

Målet med forvaltningsrevisjonen var å kartlegge og vurdere hvordan kommunen følger opp plikten til å utarbeide og følge opp individuelle planer innen området rus og psykisk helse. Følgende problemstillinger ble undersøkt:

- I hvilken grad sikres at de som har rett til individuell plan får utarbeidet en slik plan innen tjenesteområdet psykisk helse og rus?
- Har kommunen – innen tjenesteområdet psykisk helse og rus - et tilfredsstillende system for oppfølging, evaluering og revidering av individuelle planer?

⁴⁸ <http://www.kontrollinnlandet.no/Handlers/fh.ashx?Mid1=2227&FilId=8014>

Gjøvik kommune**PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON: FORELØPIGE
RISIKOVURDERINGER OG PRORITERINGER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	13.02.2020 12.03.2020	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Organisasjonskart Gjøvik kommune

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn/oppsummering:**

Kontrollutvalget har satt i gang en prosess med en rekke aktiviteter som skal føre frem til en plan for forvaltningsrevisjon som skal legges frem for kommunestyret til godkjenning til høsten.

Planen skal som kjent baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Det er avtalt å etablere et arbeidsdokument som inneholder foreløpige prioriteringer og som drøftes og videreføres på hvert møte frem til arbeidet med planen er avsluttet.

Erfaring fra forrige valgperiode er at det er hensiktsmessig å ta utgangspunkt i kommunens organisasjonskart når man skal lage et oppsett. På den måten sikrer man at alle områder i kommunen blir vurdert.

Saken legges frem til drøfting uten forslag til vedtak.

Innspill/tema fra kontrollutvalget i forrige valgperiode:

- Skole: Opplæringsloven vs. arbeidsmiljøloven (KU-sak 45/19)
- Skole: Fylkesmannens tilsynsrapport – læringsmiljø (KU-sak 45/19)
- Risikovurderinger i fm. bosetting av vanskeligstilte (KU-sak 47/19)
- Bosetting av vanskeligstilte
- Innspill til ny plan for forvaltningsrevisjon:
 - Avviksregistrering – skole (KU-sak 45/19)
 - Avviksregistrering – hele kommunen (KU-sak 46/19)
 - PP-tjenesten (KU-sak 50/17, pkt. 4).
 - Psykiatri (KU-sak 70/16)
 - Målstyring (KU-sak 77/16)
- Tilstandsrapport for grunnskolen i Gjøvik + div. tema (KU-sak 59/18)
- Forundersøkelse – tema: Næringsutvikling (KU-sak 07/19)
- Barnevernet i Gjøvik kommune: Generell presentasjon + oppfølging av Kommunebarometeret (KU-sak 07/19, jf. KU-sak 48/18)
- Sykefraværsarbeidet i Gjøvik kommune (KU-sak 30/18, 1. halvår 2019)
- Risikovurderinger og korrupsjonsforebyggende arbeid på politisk nivå (KU-sak 42/18)
- Oppfølging av råd om etablering av tipsmottak (KU-sak 42/18, jf. KU-sak 35/18)
- Implementering av ny personopplysningslov (KU-sak 25/18, våren 2019?)
- Digitalisering – orienteringssak (KU-sak 14/18)

Innspill til fellesprosjekter med andre kommuner/kontrollutvalg:

- Gjøvik og Land barneverntjeneste (interkommunalt samarbeid, Gjøvik vertskommune)

ARBEIDSSKJEMA - Oversikt over foreløpige prioriteringer – tema/områder:

Sektor for oppvekst	
Skole	
Barn og familie	
Barnehage	
Barnevern	• Interkommunalt samarbeid med Gjøvik som vertskommune. Samarbeide om felles revisjonsprosjekt (kontrollutvalgene i Gjøvik, Nordre Land og Søndre Land) – problemstillinger?
Sektor for helse og omsorg	
Sykehjemstjenester	
Tilrettelagte tjenester	
Hjemmetjenester	
Helsetjenester	
Forpleiningstjenester	
Tildeling og koordinering	

Kontorfag	
Utvikling	
Sektor for NAV (kommunal del NAV Gjøvik)	
Drift og økonomi	
Ungdom	
Mottak	
Oppfølging	
Flyktning	
Tiltak	
Sektor for samfunnsutvikling	
Næring	
Utbygging	
Arealplan	Forslag om å prioritere dette temaet (møte den 13.02.2020 – kapasitet, behandlingstid mv – signaler fra private og profesjonelle utbyggere)
Landbruk	
Kultur	
Sektor for administrasjon, forvaltning og teknisk drift	
IKT	Informasjonssikkerhet / etterlevelse av personopplysningsloven
Forvaltning- og kommunikasjon	
Felles utviklingsstab	
Økonomi	- Finansforvaltning - Anskaffelser under terskelverdier (ikke krav til utlysing)
HR stab	Sykefraværarbeidet
Regionale anskaffelser	- Etikk og korrupsjonsforebyggende arbeid - Etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser (anskaffelser over terskelverdier)
Teknisk drift	
Eiendom	

ORGANISASJONSKART – GJØVIK KOMMUNE

(KILDE: Årsrapport 2018)

Gjøvik kommune har 2924 ansatte fordelt på 2159 årsverk.

Organisasjonen består av 5 sektorer.

